

**Κατευθυντήριες Οδηγίες
για την Αξιολόγηση των Αναγκών Διεθνούς Προστασίας
των Αιτούντων Άσυλο από τη Σρι Λάνκα**

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

5 Ιουλίου 2010

Σημείωση

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκδίδει τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Αξιολόγηση των Αιτημάτων Ασύλου* για να συνδράμει τους κριτές των αιτημάτων ασύλου, συμπεριλαμβανομένων του προσωπικού της, των κυβερνήσεων και των δικηγόρων, κατά την αξιολόγηση των αναγκών προστασίας των αιτούντων άσυλο από συγκεκριμένη χώρα. Οι κατευθυντήριες οδηγίες περιλαμβάνουν αυθεντική ερμηνεία των κριτηρίων του ορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα για συγκεκριμένες ομάδες με βάση τις αντικειμενικά αξιολογηθείσες κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές συνθήκες, την ανθρωπιστική κατάσταση καθώς και την κατάσταση ασφάλειας και σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου που επικρατεί στη συγκεκριμένη χώρα. Οι κρίσιμες ανάγκες προστασίας αναλύονται λεπτομερειακά και διατυπώνονται συστάσεις για τον τρόπο κρίσης των αιτήσεων ασύλου σύμφωνα με τις σχετικές αρχές του προσφυγικού δικαίου, δηλαδή της Σύμβασης του 1951 και του Πρωτοκόλλου του 1967, του Καταστατικού της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και των σχετικών περιφερειακών κειμένων προστασίας των προσφύγων όπως είναι η Σύμβαση της Καρθαγένης, η Σύμβαση του 1969 του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας και οι Οδηγίες Ασύλου της ΕΕ. Ανάλογα με την περίπτωση, οι συστάσεις που διατυπώνονται μπορεί να αφορούν, καθεστώτα συμπληρωματικής ή επικουρικής προστασίας.

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκδίδει τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Αξιολόγηση των Αιτημάτων Ασύλου* στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της, που προβλέπουν το άρθρο 8 του Καταστατικού της, το άρθρο 35 της Σύμβασης του 1951 και το άρθρο II του συναφούς Πρωτοκόλλου του 1967, για την προαγωγή της ορθής ερμηνείας και εφαρμογής των προαναφερόμενων κριτηρίων του ορισμού του πρόσφυγα και στηριζόμενη στην τεχνογνωσία που έχει αναπτύξει με τη μακρόχρονη εμπειρία της σε θέματα αναγνώρισης και καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα. Αναμένεται από τις αρμόδιες να κρίνουν τα αιτήματα ασύλου αρχές να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις θέσεις και τις οδηγίες που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο κατά την έκδοση των σχετικών αποφάσεών τους. Οι Οδηγίες είναι προϊόν ενδελεχούς έρευνας και στηρίζονται σε πραγματικά γεγονότα για τα οποία η οργάνωση ενημερώνεται από το παγκόσμιο δίκτυο των κατά τόπους γραφείων της, σε πληροφορίες ανεξάρτητων εθνικών, ερευνητών και άλλων πηγών που ελέγχονται αυστηρά για την αξιοπιστία τους. Οι παρούσες οδηγίες είναι επίσης αναρτημένες στην ιστοσελίδα της οργάνωσης (www.refworld.org) και στην ελληνική γλώσσα στη διαδικτυακή διεύθυνση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Αθήνα (www.unhcr.gr).

Πίνακας Περιεχομένων

Σελίδα

I. Εισαγωγή	1
II. Βασικές πληροφορίες	1
III. Υπαγωγή στη διεθνή προστασία	5
A. Χαρακτηριστικά πολιτών της Σρι Λάνκα, εν δυνάμει απειλούμενων με διώξεις	6
1. Πρόσωπα ύποπτα για διασυνδέσεις με το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρων Ταμίλ της Σρι Λάνκα (LTTE)	6
2. Δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης	9
3. Κοινωνία των πολιτών και υπερασπιστές των δικαιωμάτων του ανθρώπου	11
4. Γυναίκες και παιδιά με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά	12
5. Λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι και τρανσέξουαλ	15
B. Δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής ή εγχώρια προστασία	17
Γ. Αποκλεισμός από το καθεστώς της διεθνούς προστασίας	18
IV. Συμπέρασμα	23

I. Εισαγωγή

Οι παρούσες κατευθυντήριες οδηγίες εκδίδονται στο πλαίσιο της βελτιωμένης κατάστασης ασφαλείας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου που σηματοδότησε το τέλος της ένοπλης σύγκρουσης μεταξύ των Ενόπλων Δυνάμεων της Σρι Λάνκα (Sri Lankan Army - SLA) και του Απελευθερωτικού Μετώπου των Τίγρεων Ταμίλ της Σρι Λάνκα (Liberation Tigers of Tamil Eelam* – LTTE) το Μάιο του 2009 και απευθύνονται στους υπαλλήλους της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και στους κρατικούς αξιωματούχους που κρίνουν τα αιτήματα ασύλου των πολιτών της Σρι Λάνκα¹. Αντικαθιστούν τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες του Απριλίου 2009 για την Αξιολόγηση των Αναγκών Διεθνούς Προστασίας των Αιτούντων Άσυλο από τη Σρι Λάνκα* και το μεταγενέστερο *Σημείωμα του 2009 που επιβεβαίωσε την ισχύ τους*².

Οι παρούσες οδηγίες παρέχουν πληροφορίες για τις ειδικότερες ανάγκες διεθνούς προστασίας που ενδέχεται να ανακύψουν στο σημερινό πλαίσιο της κατάστασης που επικρατεί στη Σρι Λάνκα. Ενόψει της κατάπαυσης των εχθροπραξιών, οι πολίτες που κατάγονται από τις βόρειες περιοχές της χώρας δεν έχουν πλέον ανάγκη τη διεθνή προστασία που προβλέπουν τα κριτήρια του διευρυμένου ορισμού του πρόσφυγα ή των συμπληρωματικών μορφών προστασίας αποκλειστικά λόγω του κινδύνου της αδιάκριτης βίας. Υπό το φως της βελτιωμένης κατάστασης ασφαλείας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη Σρι Λάνκα, δεν υπάρχει πλέον ανάγκη εφαρμογής των μηχανισμών προστασίας που προβλέπουν την ομαδική αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα ή του τεκμηρίου προστασίας των πολιτών της Σρι Λάνκα που ανήκουν στην εθνοτική ομάδα των Ταμίλ και κατάγονται από τις βόρειες περιοχές της χώρας. Υπογραμμίζεται ωστόσο ότι ενόψει της εξελισσόμενης κατάστασης η σύνταξη του παρόντος εγγράφου ήταν ιδιαίτερα περίπλοκη.

II. Βασικές πληροφορίες

Στις 19 Μαΐου 2009, μετά την κατάληψη των τελευταίων εδαφών που ήλεγχε το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ στα βόρεια της Σρι Λάνκα³, η κυβέρνηση ανακηρύχθηκε επι-

---

*Σημείωση της επιμελήτριας: Eelam σημαίνει Σρι Λάνκα στην αρχαία διάλεκτο των Ταμίλ (πηγή: Oxford Dictionaries, http://oxforddictionaries.com/view/entry/m_en_gb0256760#m_en_gb0256760)

¹ Οι παρούσες οδηγίες στηρίζονται σε πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες το Μάιο του 2010, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

² UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing International Protection Needs of Asylum Seekers from Sri Lanka*, April 2009 (<http://www.unhcr.org/refworld/docid/49de0b6b2.html>), και *Note on the Applicability of the 2009 Sri Lanka Guidelines*, July 2009, Rev. (<http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a6817e22.html>)

³ The Official Website of Mahinda Rajapaksa Presidential Campaign 2010, *Address by HE President Mahinda Rajapaksa at the ceremonial opening of Parliament, Sri Jayawardhanapura – Kotte, 19 May 2009*, <http://www.mahinda2010.lk/ceremonial-opening-of-parliament-may-2009.html> και BBC News, Country profile: Sri Lanka, last updated on 5 May 2010

σήμως νικητής της 26χρονης μη διεθνούς ένοπλης σύρραξης.

Κατά τη σύνταξη του παρόντος εγγράφου, η κατάσταση ασφάλειας στη Σρι Λάνκα είχε σταθεροποιηθεί σημαντικά, επιτρέποντας τη δημιουργία βιώσιμων συνθηκών διαβίωσης για τις εκατοντάδες χιλιάδες εσωτερικά εκτοπισμένους πολίτες στις βόρειες και ανατολικές περιοχές της χώρας. Τον Αύγουστο του 2009, η κυβέρνηση της Σρι Λάνκα άρχισε να οργανώνει την επιστροφή ή την απομάκρυνση από τους καταυλισμούς των περίπου 280.000 εσωτερικά εκτοπισμένων πολιτών, που είχαν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τις εστίες τους κατά τη διάρκεια της τελικής φάσης των συγκρούσεων⁴. Καταργήθηκαν πολλοί από τους περιορισμούς που είχαν επιβληθεί αρχικά στην ελευθερία κυκλοφορίας των εσωτερικά εκτοπισμένων πολιτών⁵ και μέχρι τα μέσα Ιουνίου του 2010, περίπου 246.000 πολίτες εγκατέλειψαν τους καταυλισμούς όπου διέμεναν για να επιστρέψουν στους τόπους καταγωγής τους ή για να ζήσουν με οικογένειες, συγγενείς και φίλους που τους φιλοξενούν. Αναμένονται περισσότερες επιστροφές εντός των επόμενων βδομάδων και μηνών. Ωστόσο, παραμένουν εκτοπισμένοι αρκετοί από τους ενοίκους των καταυλισμών εξαιτίας της ολικής ή μερικής καταστροφής των οικιών τους ή των συνεχιζόμενων επιχειρήσεων αποναρκοθέτησης⁶. Περαιτέρω, προβλήματα στην επιστροφή των εσωτερικά εκτοπισμένων δημιούργησαν διαφορές που ανέκυψαν για διάφορα ζητήματα, όπως είναι η δευτερογενής κατάληψη των περιουσιών τους, η κατάληψη της γης τους από τις ένοπλες δυνάμεις της χώρας και του Απελευθερωτικού Μετώπου των Τίγρεων Ταμίλ, συμπεριλαμβανομένης της αυθαίρετης κατάσχεσης γης

---

⁴ Βλέπε για παράδειγμα, Human Rights Watch, *World Report 2010 - Sri Lanka*, 20 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b586ce080.html>

⁵ Για παράδειγμα, το Δεκέμβριο του 2009 υιοθετήθηκε σύστημα διέλευσης που επέτρεπε στους εσωτερικά εκτοπισμένους πολίτες της χώρας να αναχωρήσουν από τους καταυλισμούς για περίοδο που δεν υπερέβαινε τις δύο εβδομάδες. Αναφέρθηκε ωστόσο ότι το σύστημα δεν εφαρμόστηκε ομοιόμορφα σε όλους τους καταυλισμούς και ότι δεν επιτρεπόταν η διέλευση στα πρόσωπα που θεωρούνταν ύποπτα συμμετοχής και/ή διατήρησης σχέσεων με το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ (LTTE). Βλέπε σχετικά, Internal Displacement Monitoring Centre, *Global Overview of Trends and Developments in 2009 - Sri Lanka*, 17 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf2526cd.html>

⁶ Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι προγραμματίζει να μετεγκαταστήσει τους υπόλοιπους εσωτερικά εκτοπισμένους πολίτες της Σρι Λάνκα, που βρίσκονταν στα βόρεια της χώρας, το Σεπτέμβριο του 2010 και ταυτόχρονα να καταργήσει όλους τους «καταυλισμούς φιλοξενίας». Βλέπε, The Official Government News Portal of Sri Lanka, *Gradual shutting down of welfare villages takes place*, 28 May 2010, http://www.news.lk/index.php?option=com_content&task=view&id=15487&Itemid=44. Βλέπε επίσης, UNHCR, *Sri Lanka: returns and shelter grants restart*, 27 April 2010, <http://www.unhcr.org/4bd6d3226.html>. Περισσότεροι από 60.000 μουσουλμάνοι παρέμειναν εσωτερικά εκτοπισμένοι στην περιοχή Puttalam, όπου κατέφυγαν πριν από 20 χρόνια όταν οι δυνάμεις του LTTE του ανάγκασαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους, στα βόρεια και βορειοδυτικά της χώρας, βλέπε Internal Displacement Monitoring Centre, *Global Overview of Trends and Developments in 2009 - Sri Lanka*, 17 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf2526cd.html>. Το Δεκέμβριο του 2009, η κυβέρνηση ανακοίνωσε την υλοποίηση προγράμματος μετεγκατάστασης περισσότερων των 100.000 μουσουλμάνων από τους καταυλισμούς, που βρίσκονταν στην περιοχή Uttalam, στις πατρογονικές εστίες τους, βλέπε <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb06c8414.html>.

που ανήκει σε μουσουλμάνους από το LTTE στα βόρεια και στα ανατολικά της χώρας, η ίδρυση Ζωνών Υψηλής Ασφάλειας και Ειδικών Οικονομικών Ζωνών και η απώλεια εγγράφων⁷.

Άλλα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση μετά το τέλος της σύγκρουσης, όπως η χαλάρωση της νομοθεσίας για την κατάσταση ανάγκης, σηματοδότησαν τη στροφή προς την ειρήνευση. Επίσης, λόγω της βελτίωσης της κατάστασης ασφαλείας χαλάρωσαν οι περιορισμοί που είχαν επιβληθεί στην ελευθερία του κυκλοφορίας⁸. Ωστόσο, συνεχίζονται τα εφαρμόζονται άλλα μέτρα ασφαλείας⁹, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων σε στρατιωτικά/αστυνομικά φυλάκια κατά μήκος των κύριων οδικών αξόνων και της ιδιαίτερα έντονης στρατιωτικής παρουσίας με στόχο την πρόληψη της επανασύστασης του Απελευθερωτικού Μετώπου των Τίγρεων Ταμίλ από στελέχη που εξακολουθούν να διαφεύγουν¹⁰.

Το πρώτο εξάμηνο του 2010 η Σρι Λάνκα βίωσε σημαντικές πολιτικές εξελίξεις. Τον Ιανουάριο του 2010 διεξήχθησαν εκλογές για την ανάδειξη του νέου προέδρου της χώρας¹¹ και τον

---

⁷ Χιλιάδες πολίτες από τις Περιφέρειες Jaffna και την Trincomalee, που εκτοπίστηκαν πριν το 2008, αδυνατούν να επιστρέψουν στις πατρογονικές εστίες τους επειδή οι περιοχές καταγωγής τους έχουν χαρακτηριστεί Ζώνες Υψηλής Ασφάλειας, βλέπε Internal Displacement Monitoring Centre, *Global Overview of Trends and Developments in 2009 - Sri Lanka*, 17 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf2526cd.html> και Centre for Policy Alternatives, *Land in the Eastern Province: Politics, Policy and Conflict*, 13 May 2010, <http://www.cpalanka.org/>. Αναφέρεται ότι μόνον στην ανατολική περιοχή της χερσονήσου Jaffna ιδρύθηκαν από τη δεκαετία του 1990 δέκα πέντε ζώνες υψηλής ασφαλείας, που καλύπτουν έκταση 160 τετραγωνικών χιλιομέτρων ή 28% της έκτασης της χερσονήσου, βλέπε: Sujeeva Amaranath, *Sri Lanka: Permanent military occupation of the North and East*, 23 March 2010, <http://www.wsws.org/articles/2010/mar2010/sril-m23.shtml>. Μετά τις εθνικές εκλογές του Απριλίου 2010, η τοπική κυβέρνηση της Jaffna υποσχέθηκε το σταδιακό αποχαρακτηρισμό των ζωνών υψηλής ασφαλείας, βλέπε: AsiaNews, *Government promises to remove the High Security Zone. Hopes for Tamil refugees*, 13 April 2010, <http://www.asianews.it/news-en/Government-promises-to-remove-the-High-Security-Zone.-Hopes-for-Tamil-refugees-18130.html>. Το δικαίωμα αποκατάστασης της περιουσίας ή της προσήκουσας αποζημίωσης αποτυπώνεται στις Αρχές Pinheiro, βλέπε, UN Sub-Commission on the Promotion and Protection of Human Rights, *Principles on Housing and Property Restitution for Refugees and Displaced Persons*, 28 June 2005, principle 2.1, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/41640c874.html>

⁸ Για παράδειγμα, τον Ιούλιο του 2009 δόθηκε εκ νέου στην κυκλοφορία ο αυτοκινητόδρομος A9 (Jaffna – Kandy), η μόνη επίγεια σύνδεση της πρωτεύουσας με τις βόρειες περιοχές της χώρας. Βλέπε, Freedom House, *Freedom in the World 2010 - Sri Lanka*, 1 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1a1e9b25.html>.

⁹ Αναφέρεται η δημιουργία οδοφραγμάτων χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση, βλέπε Australia Department of Foreign Affairs and Trade, *Sri Lanka: Travel Advice*, current as of 17 June 2010, http://www.smarttraveller.gov.au/zw-cgi/view/advice/sri_lanka.

¹⁰ Τον Ιανουάριο του 2010, ο πρόεδρος Rajarakska δήλωσε ότι η Σρι Λάνκα συνεχίζει να αντιμετωπίζει σοβαρή απειλή από τους υποστηρικτές της απόσχισης των βόρειων περιοχών της χώρας, παρόλη τη στρατιωτική συντριβή του Απελευθερωτικού Μετώπου των Τίγρεων Ταμίλ. Πιστεύεται ότι είναι σημαντικός ο αριθμός των στελεχών του Μετώπου LTTE, κατά προσέγγιση 10% του συνολικού πληθυσμού της περιφέρειας της Jaffna. Βλέπε, South Asia Intelligence Review (SAIR) of the South Asia Terrorism Portal (SATP), *LTTE:Diaspora Wars*, 14 June 2010, <http://www.satp.org/satporgetp/sair/#assessment1>.

¹¹ Ο πρόεδρος Rajarakska κέρδισε τις εκλογές με ποσοστό 57,88% ενώ ο προηγούμενος διοικητής του SLA, Στρατηγός Fonseka έλαβε ποσοστό 40,15% των ψήφων. Βλέπε, *Presidential Election 2010 – Official Results*, accessed 29 May 2010, <http://www.slelections.gov.lk/presidential2010/AIVOT.html>. Οι εκλογές διεξήχθησαν σε ειρηνικό κλίμα, αν και αναφέρθηκε ότι ξέσπασαν μετεκλογικά βίαια επεισόδια μεταξύ των οπαδών των κομμάτων, που προκάλεσαν το θάνατο ενός πολίτη και τον τραυματισμό άλλων. Βλέπε, Commonwealth Secretariat, *2010 Sri Lanka Elections - Final Report*, 15 February 2010, http://www.thecommonwealth.org/document/181889/34293/35144/220094/final_report_sri_lanka_cet.htm

Απρίλιο του 2010 διεξήχθησαν εκλογές για την ανάδειξη του πρώτου κοινοβουλίου μετά το τέλος του εμφύλιου πολέμου¹². Περαιτέρω, ορισμένες περιοχές στα βόρεια της χώρας, όπως οι Kilinochchi και Mullaitivu, που ήλεγχε για δεκαετίες από Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρων Ταμίλ, υπάγονται πλέον στη διακυβέρνηση των κεντρικών αρχών.

Ικανοποιώντας τις εκκλήσεις για διεξαγωγή ανεξάρτητης διεθνούς έρευνας για τις καταγγελίες που αφορούν στην παραβίαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου από τα μέρη της σύγκρουσης¹³, η κυβέρνηση της Σρι Λάνκα ανακοίνωσε πρόσφατα τη σύσταση επιτροπής συμφιλίωσης με εντολή να εξετάσει τα «διδάγματα που αντλούνται από τα γεγονότα» που συνέβησαν μεταξύ του Φεβρουαρίου 2002 και του Μαΐου του 2009¹⁴. Περαιτέρω, στις 22 Ιουνίου 2010, ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ όρισε ομάδα εμπειρογνομόνων προκειμένου να παράσχει συμβουλευτικές υπηρεσίες για το ζήτημα της απόδοσης ευθυνών στο πλαίσιο των παραβιάσεων του διεθνούς δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που διαπράχθηκαν στις τελευταίες φάσεις του πολέμου που μαινόταν στη Σρι Λάνκα¹⁵.

Το τέλος της ένοπλης σύγκρουσης και οι σημαντικά βελτιωμένες συνθήκες ασφαλείας σε ολόκληρη τη χώρα οδήγησαν στη μείωση του αριθμού των πολιτών της Σρι Λάνκα που αναζητούν διεθνή προστασία στις βιομηχανικές χώρες. Από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο του 2010, κατα-

---

¹² Το κόμμα Συμμαχία Ελευθερίας του Ενωμένου Λαού (United People's Freedom Alliance) κέρδισε τις εκλογές με ποσοστό 60% των ψήφων και κατέλαβε 144 επί 255 εδρών. Βλέπε, International Crisis Group, *Crisis Watch No. 81*, 1 May 2010, <http://www.crisisgroup.org/en/publication-type/media-releases/2010/crisiswatch/crisiswatch-81.aspx> και The Island, *UPFA bags Kandy, Trinco, bolsters its historic win*, 21 April 2010, <http://www.island.lk/2010/04/21/news18.html>.

¹³ Βλέπε για παράδειγμα, Amnesty International, *UN must investigate Sri Lanka rights violations*, 17 May 2010, <http://www.amnesty.org/en/for-media/press-releases/un-must-investigate-sri-lanka-rights-violations-2010-05-17>, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html> και Human Rights Watch, *World Report 2010 - Sri Lanka*, 20 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b586ce080.html>.

¹⁴ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε Official Government News Portal of Sri Lanka, *'101 East', Al Jazeera interview transcript*, 27 May 2010, http://www.news.lk/index.php?option=com_content&task=view&id=15477&Itemid=52, IRIN, *Sri Lanka: Truth commission dogged by scepticism*, 19 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf633a217.html>, Human Rights Watch, *Sri Lanka: Government Proposal Won't Address War Crimes*, 7 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be90b752c.html> και Amnesty International, *Twenty Years of Make-Believe: Sri Lanka's Commissions of Inquiry*, June 2009, <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA37/005/2009/en>

¹⁵ UN, *Secretary-General Names Panel of Experts to Advise on Accountability for Possible Rights Violations during Sri Lanka Conflict*, 22 June 2010, <http://www.un.org/News/Press/docs//2010/sgsm12967.doc.htm>. Η κυβέρνηση της Σρι Λάνκα χαρακτήρισε την ίδρυση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων «αδικαιολόγητη και μη αναγκαία επέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις κυρίαρχου κράτους». Βλέπε, τον επίσημο ιστότοπο της κυβέρνησης της Σρι Λάνκα, *Govt. opposes UN Panel*, 23 June 2010, http://www.priu.gov.lk/news_update/Current_Affairs/ca201006/20100623govt_opposes_un_panel.htm.

γράφηκαν 2.947 αιτήσεις ασύλου σε σύγκριση με τις 4.573 αιτήσεις που είχαν καταγραφεί την ίδια περίοδο του 2009: πρόκειται για μείωση της τάξης του 35%¹⁶.

III. Υπαγωγή στη διεθνή προστασία

Η υπαγωγή στο καθεστώς της διεθνούς προστασίας πρέπει να επανεξετάζεται, σε εξατομικευμένη βάση, μόνον όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι συντρέχουν λόγοι για την ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα, που κατ' αρχήν χορηγήθηκε εσφαλμένα, για την ανάκλησή του δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 ή για την παύση του δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 1 Γ (1-4) της Σύμβασης του 1951. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι η τρέχουσα κατάσταση στη Σρι Λάνκα, παρότι βελτιωμένη τους τελευταίους δώδεκα μήνες, δεν παρέχει ακόμη επαρκείς εγγυήσεις για την παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα βάσει του άρθρου 1Γ (5) της Σύμβασης του 1951.

Όλα τα αιτήματα ασύλου των πολιτών της Σρι Λάνκα πρέπει να εξετάζονται σε εξατομικευμένη βάση, στο πλαίσιο δίκαιων και αποτελεσματικών διαδικασιών καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές και επικαιροποιημένες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής των ενδιαφερομένων. Κατά την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, ανάλογα με τις ειδικότερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης, απαιτείται προσεκτική εξέταση του κινδύνου δίωξης που διατρέχει ο ενδιαφερόμενος προκειμένου για αιτήματα ασύλου που υπάγονται σε κάποια από τις ομάδες που αναφέρονται στη συνέχεια. Ο κατάλογος που παρατίθεται δεν είναι κατ' ανάγκην εξαντλητικός και βασίζεται σε πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες κατά το χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης. Ως εκ τούτου, ένα αίτημα ασύλου δεν μπορεί να απορρίπτεται αυτομάτως για μόνον το λόγο ότι δεν εμπίπτει σε κάποια από τις κατωτέρω αναφερόμενες ομάδες των προσώπων που κινδυνεύουν. Επίσης, ενδέχεται να απαιτείται η εξέταση ορισμένων εκ των ισχυρισμών ασύλου που προβάλλουν πολίτες της Σρι Λάνκα υπό υπό το φως του αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα.

---

¹⁶ Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, που αφορούν σε 44 βιομηχανικές χώρες της Ευρώπης, της Βορείου Αμερικής, της Ωκεανίας και της Ασίας. Τα στοιχεία είναι της 30ης Ιουνίου 2010.

A. Χαρακτηριστικά πολιτών της Σρι Λάνκα, εν δυνάμει απειλούμενων με διώξεις

1. Πρόσωπα ύποπτα για διασυνδέσεις με το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρων Ταμίλ της Σρι Λάνκα (LTTE)

Στον απόηχο της σύγκρουσης, συνελήφθησαν και κρατούνται σε στρατόπεδα υψηλής ασφάλειας σχεδόν 11.000 πολίτες¹⁷ ύποπτοι για τη συμμετοχή τους στο Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρων Ταμίλ (LTTE), ενώ μεταφέρθηκαν σε κέντρα αποκατάστασης¹⁸ περισσότερα από 500 παιδιά που ήταν στρατιώτες¹⁹. Αναφέρεται ότι, στα τέλη Μαΐου 2010, είχαν απολυθεί από τα κέντρα αποκατάστασης²⁰ όλα τα παιδιά που ήταν στρατιώτες του Απελευθερωτικού Μετώπου των Τίγρων Ταμίλ. Επίσης, απολύθηκαν οι ενήλικες κρατούμενοι που ολοκλήρωσαν τα προγράμματα αποκατάστασης ή που θεωρήθηκε ότι δεν είναι πλέον επικίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένων κάποιων με σωματικές αναπηρίες²¹. Αναφέρεται ότι το Μάιο του 2000, παρέμεναν κρατούμενοι σε στρατόπεδα περίπου 9.000 εικαζόμενα πρώην στελέχη του Απελευθερωτικού Μετώπου των Τίγρων Ταμίλ²².

¹⁷ Σύμφωνα με κυβερνητική έκθεση την πρώτη 1.3.2010 κρατούνταν 10.781 στελέχη του Απελευθερωτικού Μετώπου LTTE σε δέκα επτά κέντρα. Μεταξύ των κρατούμενων ήταν 8.791 άντρες και 1.990 γυναίκες. Βλέπε, Υπουργείο Άμυνας της Σρι Λάνκα, *Survey reveals how Tigers threw untrained children into Vanni battle*, 15 March 2010, http://www.defence.lk/new.asp?fname=20100315_08.

¹⁸ UN Secretary-General (UNSG), *Children and armed conflict: report of the Secretary-General*, A/64/742 - S/2010/181, 13 April 2010, para. 22, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html>

¹⁹ Τόσο το Απελευθερωτικό Μέτωπο LTTE, όσο και η αποσχισθείσα ομάδα από αυτό Tamil Makal Viduthalai Pulikai που προσχώρησε στις κυβερνητικές δυνάμεις κατά την τελευταία φάση των συγκρούσεων εφάρμοζαν την πρακτική της στρατολόγησης, συχνά αναγκαστικής, παιδιών. Βλέπε, International Crisis Group, *War Crimes in Sri Lanka*, 17 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf13c072.html> και Γραφείο του Ειδικού Απεσταλμένου του ΟΗΕ για τα Παιδιά και τις Ένοπλες Συγκρούσεις, *Mission Report: Visit of Major General (ret.) Patrick Cammaert, Special Envoy of the Special Representative for Children & Armed Conflict, to Sri Lanka, 05-11 December 2009*, 20 February 2010, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/SNAA-83W4HH?OpenDocument>. Αναφέρεται ότι το Απελευθερωτικό Μέτωπο LTTE στρατολόγησε και απήγαγε χιλιάδες παιδιά κατά τη διάρκεια του πολέμου, κάποια ηλικίας έντεκα ετών, προκειμένου να συμμετάσχουν στις συγκρούσεις και σε διάφορες στρατιωτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες. Βλέπε, Coalition to Stop the Use of Child Soldiers, *Briefing to the UN Security Council working group on Sri Lanka*, February 2010, www.child-soldiers.org/document/get?id=1585.

²⁰ Βλέπε, BBC News, *Child soldiers released*, 26 May 2010,

http://www.bbc.co.uk/sinhala/news/story/2010/05/100526_childsoldiers.shtml.

Αναφέρεται ότι η Διεύθυνση Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας χορήγησε προσωρινά δελτία ταυτότητας σε 183 παιδιά που αφέθηκαν ελεύθερα πριν την 18η Ιανουαρίου 2010. Βλέπε, Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict, *Mission Report: Visit of Major General (ret.) Patrick Cammaert, Special Envoy of the Special Representative for Children & Armed Conflict, to Sri Lanka, 05-11 December 2009*, 20 February 2010, http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/retrieveattachments?openagent&shortid=SNAA-83W4HH&file=Full_Report.pdf. Κατά το χρόνο σύνταξης του παρόντος εγγράφου δεν ήταν διαθέσιμες πληροφορίες για τις ρυθμίσεις προστασίας αυτών των παιδιών.

²¹ Βλέπε, Κυβέρνηση της Σρι Λάνκα, *Ex-LTTE combatants released to their families completing rehabilitation programs*, 20 May 2010, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/MYAI-85N7VG> και Guardian, *Sri Lanka's Tamils freed – but future bleak for those who backed Tigers*, 5 April 2010, <http://www.guardian.co.uk/world/2010/apr/05/tamils-sri-lanka-freed-tigers>

²² Βλέπε, Κυβέρνηση της Σρι Λάνκα, *Ex-LTTE combatants released to their families completing rehabilitation programs*, 20 May 2010, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/MYAI-85N7VG>. Από τους 9.000 κρατούμενους, 1350 χαρακτηρίστηκαν εγκληματίες του κοινού ποινικού δικαίου και η κυβέρνηση δεσμεύθηκε να τους επιφυλάξει την «οριζόμενη από το νόμο μεταχείριση». Βλέπε, BBC News, *Ex-Tamil Tiger fighters held in limbo*, 18

Αμέσως μετά το πέρας των εχθροπραξιών, υπήρξαν καταγγελίες για αναγκαστικές εξαφανίσεις προσώπων που θεωρούνται ύποπτα για τους δεσμούς που διατηρούν με το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρων Ταμίλ²³. Επιπλέον, αναφέρεται ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ευρείες εξουσίες σύλληψης και κράτησης, που προβλέπουν ο Νόμος για την Πρόληψη της Τρομοκρατίας²⁴ και οι Κανονισμοί για την Κατάσταση Ανάγκης²⁵, πυροδότησαν έντονες διαφωνίες για ορισμένα θέματα όπως είναι η σύλληψη και η κράτηση προσώπων που θεωρούνται ύποπτα διατήρησης δεσμών με το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρων Ταμίλ, ειδικά ενόψει των περιορισμένων αποδεικτικών στοιχείων και της μακροχρόνιας κράτησης των ενδιαφερομένων²⁶. Παρατηρητές της κατάστασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη Σρι Λάνκα έχουν εκφράσει την ανησυχία τους για τον ευρύ ορισμό των αδικημάτων που προβλέπουν οι Κανονισμοί για την Κατάσταση Ανάγκης²⁷, που επιτρέπουν, μεταξύ άλλων, την 18μηνη κράτηση²⁸ χωρίς απαγγελία κατηγορίας και τον περιορισμό της προσωπικής ελευθερίας των ενδιαφερομένων σε άτυπους χώρους κράτησης²⁹. Όμως, το Μάιο του 2010, η κυβέρνηση κατάργησε αρκετές διατάξεις των Κανονισμών για την Κατάστα-

---

May 2010, <http://www.bbc.co.uk/news/10122772>.

²³ Βλέπε, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Sri Lanka*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a7ffb.html>. Αναφέρθηκε ότι παραστρατιωτικές φιλοκυβερνητικές ομάδες συνέλαβαν πρόσωπα που θεωρούνταν ύποπτα υποστήριξης του Απελευθερωτικού Μετώπου LTTE και ότι δεν τα παρέδωσαν στις αστυνομικές αρχές. Κάποιοι από τους συλληφθέντες υπέστησαν βασανιστήρια και εκτελέστηκαν. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>.

²⁴ *Prevention of Terrorism (Temporary Provisions) Act*, No. 48 of 1979, 20 July 1979, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4561dac84.html>.

²⁵ Πρόκειται για τον Κανονισμό No. 1 της 13.8.2005 «*Emergency (Miscellaneous Provisions and Powers)*», <http://www.unhcr.org/refworld/docid/46a9f2b22.html> και για τον Κανονισμό No. 7 της 6.12.2006 «*Emergency (Prevention and Prohibition of Terrorism and Specified Terrorist Activities)*», <http://www.unhcr.org/refworld/docid/45af76a62.html>.

²⁶ Βλέπε για παράδειγμα, Freedom House, *Freedom in the World 2010 - Sri Lanka*, 1 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1a1e9b25.html>. Το Σεπτέμβριο του 2009, 36 Ταμίλ κρατούμενοι διαμαρτυρήθηκαν με απεργία πείνας για την παρατεταμένη κράτησή τους στη φυλακή Welikada και ισχυρίστηκαν ότι υπέστησαν ξυλοδαρμό από τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους. Βλέπε, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Sri Lanka*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a7ffb.html>. Βλέπε επίσης, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>.

²⁷ Human Rights Watch, *Legal Limbo: The Uncertain Fate of Detained LTTE Suspects in Sri Lanka*, 2 February 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b6ae4c62.html>.

²⁸ Διάταξη 19 του Κανονισμού No. 1 της 13.8.2005 «*Emergency (Miscellaneous Provisions and Powers)*», <http://www.unhcr.org/refworld/docid/46a9f2b22.html>. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού, τα δικαστήρια δεν έχουν τη δικαιοδοσία να διατάξουν την απόλυση του κρατούμενου. Το πρόσωπο που «παραδίδεται» επειδή διέπραξε αδίκημα κατά του κράτους μπορεί να κρατηθεί για διάστημα έως δύο ετών (διάταξη 22). Ομοίως, ο Νόμος για την Πρόληψη της Τρομοκρατίας επιτρέπει τις συλλήψεις χωρίς ένταλμα και την κράτηση έως 18 μήνες χωρίς να προσάγεται ο κρατούμενος ενώπιον δικαστηρίου. Αρχικά, η κράτηση είναι 72ωρη και μπορεί να παραταθεί με διοικητική απόφαση του Υπουργού Άμυνας για διάστημα έως 18 ετών. Βλέπε Κεφάλαιο 9 του Νόμου «*Prevention of Terrorism (Temporary Provisions) Act*, No. 48 of 1979, 20 July 1979», <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4561dac84.html>.

²⁹ Διατάξεις 19 (3), 21, 49 και 69 (2) του Κανονισμού No. 1 της 13.8.2005 «*Emergency (Miscellaneous Provisions and Powers)*», <http://www.unhcr.org/refworld/docid/46a9f2b22.html>

ση Ανάγκης³⁰, συμπεριλαμβανομένων όσων ρυθμίζουν την απαγόρευση της κυκλοφορίας, τις δραστηριότητες προπαγάνδας, την εκτύπωση και διανομή εγγράφων που υποστηρίζουν την τρομοκρατία καθώς και όσες περιορίζουν τις διαδηλώσεις και τις συναντήσεις θεωρώντας τις επιζήμιες για την εθνική ασφάλεια³¹.

Μεταξύ των ζητημάτων που αφορούν στον καθορισμό των αναγκών διεθνούς προστασίας έχουν σημασία οι αναφορές διαφόρων πηγών για τα βασανιστήρια που υφίστανται οι κρατούμενοι που θεωρούνται ύποπτοι διατήρησης δεσμών με το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ³², για το θάνατο των κρατουμένων υπόπτων συμμετοχής στο Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ διαρκούς της κράτησης³³, για τις άσχημες συνθήκες διαβίωσης στις φυλακές, συμπεριλαμβανομένων του σοβαρού υπερπληθυσμού, της έλλειψης επαρκών δομών υγιεινής, τροφής, νερού και ιατρικής περίθαλψης³⁴. Σύμφωνα με ορισμένες εκθέσεις, η εφαρμογή των αντίτρομοκρατικών μέτρων και των μέτρων ασφαλείας πλήττει δυσανάλογα τους νεαρούς άντρες Ταμίλ, ιδιαίτερα όσους κατάγονται από το βόρειο και ανατολικό τμήμα της χώρας, επειδή θεωρούνται ύποπτοι διατήρησης δεσμών με το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ³⁵.

³⁰ *Regulations Amending the Emergency (Miscellaneous Provisions and Powers) Regulation*, No. 1 of 2005, 2 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf11e222.html>.

³¹ Κυβέρνηση της Σρι Λάνκα, *Parliament approves Emergency with lesser regulations*, 5 May 2010, http://www.news.lk/index.php?option=com_content&task=view&id=15077&Itemid=44

³² Για παράδειγμα, πρώην κρατούμενοι της Αντιτρομοκρατικής Υπηρεσίας στη φυλακή Boosa της περιοχής Galle αναφέρθηκαν στις μεθόδους βασανιστηρίων που εφαρμόζονταν σε αυτήν. Πρόκειται για ξυλοδαρμούς, συχνά με μπαστούνια του κρίκετ, σιδερένιες ράβδους ή σωλήνες από καουτσούκ γεμισμένους με άμμο, ηλεκτροσόκ, κρέμασμα από τους καρπούς και τα πόδια σε στάσεις παραμόρφωσης, λείανση των γονάτων σε τραχύ τσιμέντο, κάψιμο με μεταλλικά αντικείμενα και τσιγάρα, κακοποίηση των γεννητικών οργάνων, χτυπήματα στα αυτιά, ασφυξία με πλαστική σακούλα γεμάτη με καυτερή πιπεριά αναμειγμένη με βενζίνη και απόπειρες πνιγμού. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>. Βλέπε επίσης, UK Home Office, *Report of Information Gathering Visit to Colombo, Sri Lanka 23-29 August 2009*, August 2009, paras. 1.76-1.77, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ae066de2.html>.

³³ Αναφέρεται ότι σημαντικός αριθμός κρατουμένων, συμπεριλαμβανομένων υπόπτων συμμετοχής στο Απελευθερωτικό Μέτωπο LTTE, πέθανε διαρκούς της κράτησής τους, 26 εξ αυτών τους πρώτους έξι μήνες του 2009. Βλέπε, Freedom House, *Countries at the Crossroads 2010 - Sri Lanka*, 7 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be3c8db0.html>. Κατά το χρόνο σύνταξης του παρόντος εγγράφου δεν ήταν διαθέσιμα επικαιροποιημένα στοιχεία για θανάτους κρατουμένων διαρκούς της κράτησής.

³⁴ UN Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, Manfred Nowak - Addendum*, A/HRC/13/39/Add.6, 26 February 2010, http://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?c=173&su=172. Βλέπε επίσης, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>.

³⁵ Αναφέρεται ότι οι Ταμίλ είναι συχνά θύματα κακομεταχείρισης στα στρατιωτικά φυλάκια ελέγχου στο Κολόμπο. Περαιτέρω, αναφέρεται ότι η αστυνομία αρνείται συστηματικά την καταγραφή των Ταμίλ που κατάγονται από τις βόρειες και ανατολικές περιοχές της χώρας, αναγκαία προϋπόθεση για την προσωρινή διαμονή στο Κολόμπο, εξαγκάζοντάς τους κάποιες φορές να επιστρέψουν στις πατρογονικές εστίες τους. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>. Σύμφωνα με αξιωματούχο της Πρεσβείας της Ελβετίας τα πρόσωπα που συλλαμβάνονται στις επιχειρήσεις έρευνας είναι κυρίως νεαροί Ταμίλ από τις περιοχές Jaffna, Kilinochchi, Mullaithivu και άλλες περιοχές της περιφέρειας Vanni αλλά και από κάποιες περιοχές της περιφέρειας Trin-

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, τα πρόσωπα που θεωρούνται ύποπτα διατήρησης δεσμών με το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγγρων Ταμίλ μπορεί να κινδυνεύουν λόγω της συμμετοχής τους σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα. Ωστόσο, η εξέταση των ισχυρισμών αυτών των προσώπων μπορεί να εγείρει ζητήματα αποκλεισμού του ενδιαφερόμενου από το καθεστώς της διεθνούς προστασίας³⁶.

2. Δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης

Αναφέρεται ότι, παρότι τελείωσε ο πόλεμος, συνεχίζουν οι περιορισμοί της ανεξαρτησίας και της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης της περιορισμένης πρόσβασης σε ορισμένες περιοχές της χώρας³⁷. Παρότι μειώθηκε από τον Ιούνιο του 2009 ο αριθμός αξιοπρόσεκτων επιθέσεων σε βάρος των επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης, δεν έχουν πάψει να εκφράζονται ανησυχίες για τους δημοσιογράφους, τους εκδότες και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, που διατυπώνουν επικριτικές απόψεις για ευαίσθητα θέματα³⁸. Διάφορες εκθέσεις αναδεικνύουν τον κίνδυνο που διατρέχουν οι προαναφερόμενοι δημοσιο-

---

comalee. Αναφέρεται ότι στοχοποιήθηκαν γυναίκες που είναι κάτοχοι δελτίων ταυτότητας που έχουν εκδοθεί από τις αρχές της περιοχής Vanni. Βλέπε, UK Home Office, *Report of Information Gathering Visit to Colombo, Sri Lanka 23-29 August 2009*, August 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ae066de2.html>. Επικαλούμενη τις διαθέσιμες πληροφορίες για την κατάσταση που επικρατεί στη Σρι Λάνκα, η Αρχή Προσφυγών Καθορισμού του Καθεστώτος του Πρόσφυγα της Νέας Ζηλανδίας έκρινε πρόσφατα ότι «διαφαίνεται ότι στα φυλάκια ελέγχου στοχοποιούνται περισσότερο από τις αρχές νεαροί άντρες Ταμίλ που κατάγονται από τις βόρειες και ανατολικές περιοχές της χώρας, ειδικότερα όσοι έχουν τα χαρακτηριστικά ή το υπόβαθρο συμμετοχής στο Απελευθερωτικό Μέτωπο LTTE, όσοι φέρουν σημάδια που οφείλονται σε τραυματισμούς που υπέστησαν στο πλαίσιο των εχθροπραξιών, όσοι δεν φέρουν δελτία ταυτότητας ή άλλα έγγραφα ταυτότητας, όσοι δεν διαμένουν νόμιμα στο Κολόμπο, όσοι καταζητούνται με εντάλματα σύλληψης ή λόγω του ποινικού παρελθόντος τους, όσοι δεν εργάζονται ή δεν έχουν βάσιμο επαληθεύσιμο λόγο (όπως είναι οι σπουδές) παρουσίας στο Κολόμπο και όσοι δεν έχουν οικογενειακούς ή άλλους υποστηρικτικούς δεσμούς στο Κολόμπο». Βλέπε, *Refugee Appeal No. 76466*, 11 June 2010, para. 77, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c2dd1b12.html>. Βλέπε επίσης, UK Asylum and Immigration Tribunal country guidance in *TK (Tamils - LP Updated) Sri Lanka CG* [2009] UKAIT 00049, 11 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b2613ca2.html>.

³⁶ Βλέπε στη συνέχεια, το κεφάλαιο III (Γ) του παρόντος εγγράφου για τον αποκλεισμό από τη διεθνή προστασία.

³⁷ Reporters Without Borders, *World Report 2010 – Sri Lanka*, 9 March 2010, <http://en.rsf.org/europe-falls-from-its-pedestal-no-20-10-2010,38583.html>. Τον Ιούνιο του 2009, η κυβέρνηση επανέφερε σε ισχύ το Νόμο περί Τύπου του 1973, που αναγνωρίζει στο Συμβούλιο Τύπου, όργανο που έχει ιδρυθεί δυνάμει διατάξεων νόμου, την εξουσία να απαγορεύει τη δημοσίευση άρθρων που αναφέρονται, μεταξύ άλλων, σε ενδο-υπηρεσιακές επίσημες επικοινωνίες, σε αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, σε στρατιωτικά ζητήματα που μπορεί να πλήξουν την εθνική ασφάλεια και την οικονομική πολιτική. Ο Νόμος προβλέπει την εξουσία του Συμβουλίου να επιβάλλει ποινικές κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένων παρατεταμένων περιόδων κρατήσεων, και πρόστιμα. Βλέπε, Sri Lanka Press Council Law, No. 5 of 1973, 30 May 1973, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be018692.html>. Ο Νόμος υιοθετήθηκε το 1973, σε μια περίοδο σοβαρής οικονομικής κρίσης και κοινωνικής δυσαρέσκειας και καταργήθηκε το 2002 με διμερή κοινοβουλευτική απόφαση. Βλέπε, International Federation of Journalists, *Reactivation of Discredited Press Council Law a Step Backward for Sri Lanka*, 25 June 2009, <http://www.ifj.org/en/articles/reactivation-of-discredited-press-council-law-a-step-backward-for-sri-lanka>.

³⁸ Όπως είναι η διαφθορά, οι παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ειδικότερα στο πλαίσιο των ενόπλων συγκρούσεων του παρελθόντος ή των επίσημων πολιτικών.

γράφοι να υποστούν εκφοβισμό, παρενόχληση, σωματική βία, αυθαίρετη κράτηση και εξαφανίσεις³⁹. Εξακολουθούν να αναφέρονται απαγωγές⁴⁰ με πολιτικά κίνητρα, χωρίς να διερευνώνται οι συνθήκες διάπραξής τους ή να ασκείται ποινική δίωξη σε βάρος των δραστών⁴¹. Από αξιόπιστες αναφορές προκύπτει ότι το τελευταίο 18μηνο εγκατέλειψαν τη χώρα πολλοί εξέχοντες δημοσιογράφοι⁴².

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, κατά την Ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, κινδυνεύουν λόγω των (αποδιδόμενων) πολιτικών πεποιθήσεων οι δημοσιογράφοι και άλλοι επαγ-

³⁹ Παρόμοια περιστατικά αποδεικνύονται με αξιόπιστες μαρτυρίες προσφύγων. Για τις πρόσφατες επιθέσεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη Σρι Λάνκα, βλέπε UN Human Rights Committee, *Report of the Special Rapporteur on Extrajudicial, Summary or Arbitrary Executions, Addendum: Communications to and from Governments*, A/HRC/14/24/Add.1, 18 June 2010, paras. 1027-1038, UN Human Rights Committee, *Report of the Special Rapporteur on Extrajudicial, Summary or Arbitrary Executions, Addendum: Communications to and from Governments*, A/HRC/14/24/Add.1, 18 June 2010, paras. 1027-1038, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c29a7372.html>, Amnesty International, *Silencing dissent: Media workers under attack in Sri Lanka*, 3 May 2010, <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA37/001/2010/en>, International Federation of Journalists, *Battle for Democracy - Press Freedom in South Asia 2009-2010*, 29 April 2010, <http://www.ifj.org/assets/docs/014/210/1cb020e39a08d2.pdf> και CPJ, *Getting Away With Murder*, 20 April 2010, <http://cpj.org/reports/2010/04/cpj-2010-impunity-index-getting-away-with-murder.php#more>. Τον Απρίλιο του 2010, αναφέρθηκε ότι κακοποιήθηκαν από την αστυνομία οι δημοσιογράφοι που κάλυπταν την απομάκρυνση μιας ομάδας μοναχών που διαμαρτύρονταν ζητώντας την απελευθέρωση του Στρατηγού Fosenka. Βλέπε, Daily Mirror, *Fasting monks forcibly removed*, 6 April 2010, <http://print.dailymirror.lk/news/front-image/7682-fasting-monks-forcibly-removed-.html>. Στις 22.3.2010, οπαδοί υφυπουργού επιτέθηκαν στα γραφεία των τηλεοπτικών σταθμών MTV, Sirasa και Shakti. Βλέπε, International Federation of Journalists, *News Broadcasters' Offices Attacked in Colombo*, 23 March 2010, <http://asiapacific.ifj.org/en/articles/news-broadcasters-offices-attacked-in-colombo>. Αναφέρεται ότι, στις 18.3.2010 η Αντι-τρομοκρατική υπηρεσία συνέλαβε το δημοσιογράφο Ruwan Weerakoon, στενό συνεργάτη του Στρατηγού Fosenka, τον οποίο εν συνεχεία άφησε ελεύθερο με καταβολή εγγύησης. Βλέπε, Reporters Without Borders, *Opposition journalist released on bail*, 6 May 2010, <http://en.rsf.org/sri-lanka-anti-terrorist-police-arrest-18-03-2010,36782.html>. Στις 29.1.2010 συνελήφθη και κρατήθηκε για 19 ημέρες ο Chandana Sirimalwatte, εκδότης της εβδομαδιαίας έκδοσης της αντιπολίτευσης Lanka που τυπώνεται στη γλώσσα sinhala. Δεν ασκήθηκε σε βάρος του ποινική δίωξη. Βλέπε, Reporters Without Borders, *Crackdown on media continues*, 31 January 2010, <http://en.rsf.org/sri-lanka-crackdown-on-media-continues-31-01-2010,36251.html>. Μετά τη σύλληψή του, οι αρχές απαγόρευσαν την κυκλοφορία του εντύπου και σφράγισαν τα γραφεία του. Βλέπε, International Federation of Journalists, *IFJ backs Sri Lankan journalists' protests against suppression*, 8 February 2010, http://www.ifex.org/sri_lanka/2010/02/10/ifj_backs_protests/. Στις 24.1.2010 εξαφανίστηκε ο πολιτικός ανταποκριτής των LankaNews, κύριος Prageeth Eknaligoda, που ήταν οπαδός του Στρατηγού Fosenka. Παρόλες τις εκκλήσεις για διεξαγωγή σοβαρής διερεύνησης της υπόθεσής της εξαφάνισής του παρέμεινε αγνοούμενος έως τα τέλη Φεβρουαρίου 2010. Βλέπε, CPJ, *No sign of Sri Lankan journalist Eknaligoda one month on*, 24 February 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9658fb23.html>.

Για άλλα σχετικά περιστατικά που έλαβαν χώρα μετά τον Ιούνιο 2009, βλέπε επίσης:

Asian Human Rights Commission, *Sri Lanka: Journalist complains of death threats and unknown persons pursuing him*, 21 October 2009, <http://www.ahrchk.net/pr/mainfile.php/2009mr/683/>, Amnesty International, *Sri Lanka jails journalist for 20 years for exercising his right to freedom of expression*, 1 September 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4aa0c1511a.html>, Inter Press Service News Agency, *Sri Lanka's Turnaround Could Signal New Beginning*, 11 May 2010, <http://ipsnews.net/news.asp?idnews=51384>. Για επισκόπηση των επιθέσεων κατά του τύπου κατά το 2009, βλέπε, Committee to Protect Journalists, *Attacks on the Press 2009 - Sri Lanka*, 16 February 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b7bc2dec.html>.

⁴⁰ Απαγωγές διαπράττονται με σκοπό τα λύτρα. Βλέπε, UK Home Office, *Report of Information Gathering Visit to Colombo, Sri Lanka 23-29 August 2009*, August 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ae066de2.html>.

⁴¹ US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>. Στις βόρειες περιοχές της χώρας, συμπεριλαμβανομένης της χερσονήσου της Jaffna, αλλά και στις ανατολικές περιοχές της χώρας, στοχοποιούνται από τα κόμματα Eelam People's Democratic Party (EPDM) και TMVP οι δημοσιογράφοι που ασκούν κριτική στις θέσεις τους και στην πολιτική τους. Βλέπε, Reporters Without Borders, *World Report 2010 - Sri Lanka*, 9 March 2010, <http://en.rsf.org/report-sri>

γελματίες των μέσων ενημέρωσης, που εκφράζουν ή εικάζεται ότι εκφράζουν επικριτικές απόψεις για ευαίσθητα θέματα.

3. Κοινωνία των πολιτών και υπερασπιστές των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Εκφράστηκαν ανησυχίες για περιστατικά παρενόχλησης, απειλών θανάτου, επιθέσεων και απαγωγών με θύματα ορισμένα μέλη της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των υπερασπιστών των δικαιωμάτων του ανθρώπου⁴³. Για παράδειγμα, οι δικηγόροι που εμπλέκονται σε υποθέσεις διαφθοράς ή εκπροσώπησης θυμάτων παραβίασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου καθώς και οι μάρτυρες που εμφανίζονται σε αυτές τις υποθέσεις μπορεί να υφίστανται παρενοχλήσεις, επιθέσεις, απειλές κατά της ζωής και άλλες μορφές εκφοβισμού⁴⁴. Στις 2 Μαρτίου 2010, στον ειδησεογραφικό ιστότοπο της Σρι Λάνκα LankaNewsWeb, δημοσιεύθηκε κατάλογος που αναφέρεται ότι συνέταξαν οι υπηρεσίες πληροφοριών της Σρι Λάνκα και περιλαμβάνει τα [lanka.79.html](http://www.lanka.79.html).

⁴² Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις είναι εξόριστοι περισσότεροι από δέκα πέντε δημοσιογράφοι, πολίτες της Σρι Λάνκα. Βλέπε, Amnesty International, *Silencing dissent: Media workers under attack in Sri Lanka*, 3 May 2010, <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA37/001/2010/en> και Committee for the Protection of Journalists, *No sign of Sri Lankan journalist Eknaligoda one month on*, 24 February 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9658fb23.html>. Όμως, το Μάρτιο του 2010, η κυβέρνηση ανακοίνωσε τη βούλησή της να προστατεύσει όποιον δημοσιογράφο επιστρέψει στη χώρα από την εξορία. Βλέπε, Committee to Protect Journalists, *Sri Lankan attorney general assures exiled journalists*, 10 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bab6b291f.html>.

⁴³ Για παράδειγμα, στις 11.2.2010, αναφέρθηκε η απαγωγή του Pattani Razeek, διευθυντή της εθνικής μη κυβερνητικής οργάνωσης Community Trust Fund.

Βλέπε, Amnesty International, *Sri Lanka: Human rights defender missing in Sri Lanka: Pattani Razeek*, 18 February 2010, <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ASA37/004/2010/en/62b83d07-4cd9-49ef-af0b-d7624e9f2284/asa370042010en.html>. Βλέπε, επίσης US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html> και International Bar Association, *IBAHRI condemns death threat to prominent Sri Lankan human rights activist*, 27 August 2009, <http://www.ahrchk.net/pr/mainfile.php/2009mr/667/>, για τις απειλές κατά της ζωής του Paikiasothy Saravanamuttu, εκτελεστικού διευθυντή του Κέντρου Εναλλακτικών Πολιτικών (Centre for Policy Alternatives (CPA)), ενός φόρουμ προβληματισμού με έδρα το Κολόμπο, ο οποίος αναφέρθηκε στην ενδεχόμενη ανάκληση από την ΕΕ του Συστήματος Γενικευμένων Προτιμήσεων Δασμολογικής Παραχώρησης. Αργότερα αναφέρθηκε ότι το Σεπτέμβριο του 2009 κρατήθηκε και ανακρίθηκε από την αστυνομία στο διεθνές αεροδρόμιο Bandaranaike. Βλέπε, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Sri Lanka*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a7ffb.html>.

⁴⁴ Βλέπε, για παράδειγμα, UN Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on independence of judges and lawyers, Addendum: Communications to and from Governments*, A/HRC/14/26/Add.1, 18 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c29b4bd2.html>, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Sri Lanka*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a7ffb.html> και US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>. Αναφέρεται ότι οι αστυνομικές δυνάμεις και οι δυνάμεις ασφαλείας ασκούν πίεση στους αιτούντες, στους δικηγόρους, στους διαδίκους, στους μάρτυρες και στις οικογένειές τους προκειμένου να αποσύρουν υποθέσεις που αφορούν στη διάπραξη βασανιστηρίων. Βλέπε, UN Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, Manfred Nowak - Addendum*, A/HRC/13/39/Add.6, 26 February 2010, http://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?c=173&su=172. Αναφέρεται ότι τέσσερις δικηγόροι κατήγγειλαν την ανάρτηση των ονομάτων τους στον ιστότοπο του Υπουργείου Άμυνας επειδή χαρακτηρίζονταν ως «δικηγόροι που υπερασπίζονται κατ' επάγγελμα τρομοκράτες». Η σχετική δημοσίευση χαρακτήριζε την εργασία τους «μη πατριωτική». Βλέπε, Asian Legal Resource Centre *Sri Lanka: Prevention of impunity requires clear leadership from the government*, 25 February 2009, <http://www.ahrchk.net/statements/mainfile.php/2009statements/1905/>.

ονόματα 35 υπερασπιστών των δικαιωμάτων του ανθρώπου και δημοσιογράφων, καθένα διαβαθμισμένο ανάλογα με τη σημασία που έχει για την υπηρεσία⁴⁵. Παρατηρητές για την κατάσταση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη Σρι Λάνκα εξέφρασαν την ανησυχία τους γι' αυτόν τον κατάλογο επιτήρησης⁴⁶.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, κατά την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, κινδυνεύουν λόγω των (αποδιδόμενων) πολιτικών πεποιθήσεων οι υπερασπιστές των δικαιωμάτων του ανθρώπου και τα μέλη της κοινωνίας των πολιτών που εκφράζουν ή θεωρείται ότι έχουν επικριτικές απόψεις για ευαίσθητα θέματα.

4. Γυναίκες και παιδιά με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά

Η εντατικοποίηση των εχθροπραξιών τους τελευταίους μήνες των συγκρούσεων συνοδεύτηκε στα βόρεια και στα ανατολικά της χώρας από την αύξηση του επιπέδου της βίας κατά των γυναικών⁴⁷. Παρότι σταμάτησαν οι εχθροπραξίες, δεν έχουν πάψει να αναφέρονται περιστατικά σεξουαλικής και φυλετικής βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών σε περιοχές όπου μαίνονταν συγκρούσεις⁴⁸. Αναφέρθηκαν περιστατικά βιασμού, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων με δράστες στρατιωτικούς, στα βόρεια της χώρας, όπου εγκαταστάθηκαν πολλές οικογένειες με αρχηγό γυναίκα⁴⁹. Αναφέρεται ότι βίωσαν την εμπειρία του βιασμού και των σεξουαλικών επιθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των βιασμών με αυτουργούς μέλη των δυνάμεων ασφαλείας, πολλές

⁴⁵ LankaNewsWeb, *State intelligence units list journalists supportive of the opposition and NGOs Saravanamuttu and Weliamuna top in the list!*, 2 March 2010, http://www.lankanewsweb.com/news/EN_2010_03_02_012.html

⁴⁶ Βλέπε, για παράδειγμα, Human Rights Watch, *Sri Lanka: End Witch Hunt Against the Media and NGOs*, 10 March 2010, <http://www.hrw.org/en/news/2010/03/10/sri-lanka-end-witch-hunt-against-media-and-ngos>, Amnesty International, *Sri Lanka: Sri Lankan activists threatened*, 10 March 2010, <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA37/005/2010/en> και International Federation of Journalists, *Executive Director of Transparency International Sri Lanka faces imminent arrest*, 9 March 2010, http://www.ifex.org/sri_lanka/2010/03/15/weliamuna_threatened/.

⁴⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, Freedom House, *Countries at the Crossroads 2010 - Sri Lanka*, 7 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be3c8db0.html>, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html> και International Crisis Group, *Sri Lanka's Return to War: Limiting the Damage*, 20 February 2008, pp. 9-10, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/47bc2e5c2.html>. Δεν είναι διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία για τα περιστατικά, την έρευνα και την άσκηση ποινικής δίωξης στις περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών.

⁴⁸ Βλέπε, για παράδειγμα, TamilNet, *Jaffna peninsula people gripped in shock, fear as abductions escalate*, 12 May 2010, <http://www.tamilnet.com/art.html?catid=13&artid=31739>, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html> και Sri Lanka Guardian, *Army officers raping a nine year old girl; Can the new army commander maintain army discipline?*, 23 February 2010, <http://www.srilankaguardian.org/2010/02/army-officers-raping-nine-year-old-girl.html>.

⁴⁹ Για παράδειγμα, αναφέρθηκε ότι τον Ιούνιο του 2010 μέλη των ενόπλων δυνάμεων της Σρι Λάνκα βίασαν δύο γυναίκες που επέστρεψαν στις πατρογονικές τους εστίες. Δικαστής της περιοχής Killinochchi διέταξε να προφυλακιστούν τέσσερις από τους έξι στρατιώτες που προσήχθησαν για αναγνώριση. Βλέπε, Sunday Times, *Four soldiers identified in rape case*, 15 June 2010, <http://sundaytimes.lk/cms/articleXYZ100000010.php?id=5967>. Βλέπε επίσης, International Crisis Group, *Sri Lanka: A Bitter Peace*, 11 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4c32c12.html>.

γυναίκες που διέμεναν σε καταυλισμούς εσωτερικά εκτοπισθέντων καθώς και γυναίκες που ήσαν στελέχη του Απελευθερωτικού Μετώπου των Τίγρων Ταμίλ⁵⁰. Λόγω της μερικής κατάρρευσης των κοινωνικών δομών, που οφείλεται στις παρατεταμένες συγκρούσεις, στις περιοχές όπου στο παρελθόν μαίνονταν οι συγκρούσεις, συμπεριλαμβανομένων των καταυλισμών των εσωτερικά εκτοπισμένων⁵¹, είναι ιδιαίτερα υψηλά τα επίπεδα των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας που πλήττουν τόσο τις γυναίκες όσο και τα παιδιά. Αναφέρεται ότι δεν εφαρμόζονται αποτελεσματικά οι ισχύουσες νομικές διατάξεις που απαγορεύουν το βιασμό, την ενδοοικογενειακή και άλλες μορφές βίας κατά των γυναικών⁵², εν μέρει λόγω της έλλειψης ενημέρωσης και της εκτεταμένης παράλειψης των θυμάτων να δηλώνουν τις αξιόποινες αυτές πράξεις στις αρμόδιες αρχές αλλά και λόγω της ήσσονος σημασίας που αποδίδουν στα σχετικά περιστατικά η αστυνομία και η δικαιοσύνη⁵³.

Αναφέρεται εμπορία γυναικών για εργασία ως οικόσιτο προσωπικό⁵⁴ αλλά και για σεξουαλική εκμετάλλευση⁵⁵ τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και σε διεθνές επίπεδο. Οι αρχές καταβάλλουν προσπάθειες για τη διερεύνηση των περιπτώσεων εμπορίας γυναικών. Ωστόσο, δεν αναφέρθηκαν καταδίκες για εμπορία ανθρώπων και για εγκλήματα περί την εμπορία ανθρώπων⁵⁶.

---

⁵⁰ Αναφέρεται ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, πριν το βιασμό, οι γυναίκες απήχθησαν από τους καταυλισμούς με τη συνδρομή των αστυνομικών και στρατιωτικών δυνάμεων. Αναφέρεται επίσης ότι, λόγω φόβου, οι γυναίκες-θύματα ήσαν εξαιρετικά φοβισμένες και δεν κατήγγειλαν το βιασμό. Βλέπε, International Crisis Group, *Sri Lanka: A Bitter Peace*, 11 January 2010, p. 5, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4c32c12.html>. Τα υψηλά ποσοστά σεξουαλικών επιθέσεων λόγω φύλου αποδεικνύονται από αξιόπιστες μαρτυρίες προσφύγων.

⁵¹ Internal Displacement Monitoring Centre, *Sri Lanka: Support needed in camps while returns continue*, 7 May 2010, [http://www.internal-displacement.org/8025708F004D31AA/\(httpIDPNewsAlerts\)/6EDCF3E26BA1E7F0C125771C0043DF42](http://www.internal-displacement.org/8025708F004D31AA/(httpIDPNewsAlerts)/6EDCF3E26BA1E7F0C125771C0043DF42).

Βλέπε επίσης, UK Home Office, *Country of Origin Information Report - Sri Lanka*, 18 February 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b8bdb0c2.html>.

⁵² Κατά τον Ποινικό Κώδικα της Σρι Λάνκα, ο βιασμός, οι σεξουαλικές επιθέσεις και άλλες μορφές βίας κατά των γυναικών συνιστούν ποινικό αδίκημα που επισύρει σοβαρές ποινές. Ωστόσο, δεν θεωρείται ποινικό αδίκημα ο βιασμός στο γάμο εκτός από τις περιπτώσεις όπου έχει εκδοθεί απόφαση διαζυγίου. Η κυβέρνηση υιοθέτησε νομοθεσία για την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας τον Οκτώβριο του 2005. Βλέπε, *Prevention of Domestic Violence Act*, No. 34 of 2005, 3 October 2005, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03ba2f2.html>. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, κάθε πρόσωπο που φοβάται την ενδοοικογενειακή βία δικαιούται να προσφύγει ενώπιον Δικαστηρίου αιτούμενο την έκδοση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων – ισχύος έως δώδεκα μηνών – που μεταξύ άλλων απαγορεύει στο δράστη να τελεί πράξεις ενδοοικογενειακής βίας και να εισέρχεται στην οικία του θύματος.

⁵³ US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>. Βλέπε επίσης, *Statement by H.E. Dr. Palitha T. B. Kohona, Ambassador, Permanent Representative of Sri Lanka to the United Nations, 54th Session of the Commission on the Status of Women*, 5 March 2010, http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing15/general_discussion/SRI%20LANKA.pdf. Daily News, *Laws exist, people unaware*, 9 March 2009, <http://www.dailynews.lk/2009/03/09/news20.asp> και Inter Press Service, *Women Battered Despite Domestic Violence Law*, 11 October 2007, <http://ipsnews.net/news.asp?id-news=39605>.

⁵⁴ US Department of State, *Trafficking in Persons Report 2010 - Sri Lanka*, 14 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1883c52d.html>.

⁵⁵ Από το 2006, απαγορεύονται και τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης έως 20 έτη, όλες οι μορφές εμπορίας ανθρώπων, βλέπε, άρθρο 360 Γ του Ποινικού Κώδικα, Κεφάλαιο 19, 1 January 1885, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03e2af2.html>.

⁵⁶ Βλέπε, US Department of State, *Trafficking in Persons Interim Assessment - Sri Lanka*, 24 February 2010,

Αναφέρεται ότι, σε εθνικό επίπεδο, τα παιδιά είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων για σεξουαλική εκμετάλλευση και, λιγότερο συχνά, για αναγκαστική εργασία⁵⁷.

Το Δεκέμβριο του 2008, μετά την υπογραφή Σχεδίου Δράσης, σε μια θετική εξέλιξη οργάνωση Tamil Makkal Viduthalai Pulikal (TMVP) απελευθέρωσε δύο από τα 596 παιδιά στρατιωτών που συνδέονταν με αυτήν και των οποίων οι υποθέσεις έχουν τεκμηριωθεί από τη UNICEF από το 2006. Ωστόσο, αναφέρεται στρατολόγηση και επανα-στρατολόγηση παιδιών στην περιοχή Ampara της Ανατολικής Επαρχίας από το «διοικητή» Iniya Barrathi, που συμμετείχε στην πρωτοβουλία απόσχισης από την οργάνωση TMVP υπό την ηγεσία του Karuna⁵⁸. Αναφέρεται επίσης ότι συνεχίζουν να στρατολογούν και να χρησιμοποιούν παιδιά για εργασία, όπως είναι η φύλαξη γραφείων, οι πολιτικές οργανώσεις Δημοκρατικό Λαϊκό Κόμμα της Σρι Λάνκα (Eelam People's Democratic Party – EPDP) και Λαϊκή Οργάνωση για την Απελευθέρωση των Ταμίλ της Σρι Λάνκα (People's Liberation Organization of Tamil Eelam – PLOTE)⁵⁹. Μέχρι σήμερα, δεν έχει διαταχθεί η διερεύνηση ούτε έχουν ασκηθεί ποινικές δίωξεις για τη στρατολόγηση παιδιών, που συνιστά αδίκημα κατά τον ποινικό κώδικα της χώρας⁶⁰.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και ανάλογα με την εξεταζόμενη περίπτωση, κατά την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, οι γυναίκες και τα παιδιά με τα ανωτέρω χαρακτηριστικά, καθώς και τα παιδιά-στρατιώτες, μπορεί να διατρέχουν κίνδυνο δίωξης λόγω της συμμετοχής τους σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα⁶¹. Τα αιτήματα ασύλου των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης

<http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b8e7a6b23.html>.

⁵⁷ Βλέπε, US Department of State, *Trafficking in Persons Report 2010 - Sri Lanka*, 14 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1883c52d.html> και US Department of Labor, *2008 Findings on the Worst Forms of Child Labor - Sri Lanka*, 10 September 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4aba3ec037.html>. Υπογραμμίζεται ότι το άρθρο 358 Α του Ποινικού Κώδικα ποινικοποιεί μεταξύ άλλων την ειλωτεία, τη δουλεία για χρέη την αναγκαστική εργασία και τη δουλεία. Τα εγκλήματα αυτά τιμωρούνται με πρόστιμο και με ποινή φυλάκισης έως τριάντα έτη, ενώ το άρθρο 360 του Ποινικού Κώδικα απαγορεύει όλες τις μορφές εμπορίας ανθρώπων. Αναφέρεται ότι το 2009 ασκήθηκε ποινική δίωξη για εμπορία ανθρώπων σε μόλις μία περίπτωση.

⁵⁸ Τα μέλη και τα στελέχη του κόμματος TMVP που είναι οπαδοί του Karuna κατηγορούνται για στρατολόγηση παιδιών στην περιφέρεια Batticaloa. Βλέπε, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Sri Lanka*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a7ffb.html>. Βλέπε επίσης, Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict, *Mission Report: Visit of Major General (ret.) Patrick Cammaert, Special Envoy of the Special Representative for Children & Armed Conflict, to Sri Lanka, 05-11 December 2009*, 20 February 2010, [http://www.reliefweb.int/rw/RWFiles2010.nsf/FilesByRWDocUnidFilename/SNAA-83W4HH-full_report.pdf/\\$File/full_report.pdf](http://www.reliefweb.int/rw/RWFiles2010.nsf/FilesByRWDocUnidFilename/SNAA-83W4HH-full_report.pdf/$File/full_report.pdf).

⁵⁹ Coalition to Stop the Use of Child Soldiers, *Sri Lanka: Report to the Committee on the Rights of the Child on the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict*, April 2010, p. 8, http://www.childsoldiers.org/Coalition_report_to_CRC_on_OPAC_implementation_in_Sri_Lanka_-_April_2010.pdf.

⁶⁰ Coalition to Stop the Use of Child Soldiers, *Briefing to the UN Security Council working group on Sri Lanka*, February 2010, <http://www.child-soldiers.org/document/get?id=1585>. Από το 2006, το άρθρο 358 Α του Ποινικού Κώδικα της Σρι Λάνκα απαγορεύει τη στρατολόγηση παιδιών για να συμμετάσχουν σε ένοπλες συγκρούσεις. Διάταξη No. 2 του 1883 όπως τροποποιήθηκε εσχάτως με τη Διάταξη No. 16 του 2006, 1 January 1885, www.idpsrilanka.lk/html/Children/Domestic/1883%20No%202%20Penal%20code.pdf

⁶¹ Ο βιασμός και άλλες μορφές σεξουαλικής βίας, που οφείλονται στο φύλο, όπως είναι η ενδο-οικογενειακή

ενδεχόμενης εξέτασής τους υπό το πρίσμα των ρητρών αποκλεισμού προκειμένου για παιδιά στρατιώτες, πρέπει να αξιολογούνται προσεκτικά και σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Οδηγίες που εξέδωσε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στις 22.12.2009 για την Εξέταση των Αιτημάτων Ασύλου των Παιδιών στο πλαίσιο των Άρθρων 1 (Α) 2 και 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων⁶².

5. Λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι και τρανσέξουαλ (LGBT **)

Στη Σρι Λάνκα, η «ομοφυλοφιλική συμπεριφορά» είναι ποινικό αδίκημα και τιμωρείται με πρόστιμο και φυλάκιση κατ' ανώτατο όριο 10 ετών, όταν οι σχετικές πράξεις αφορούν ενήλικες, και 10 έως 20 έτη, όταν εμπλέκεται ανήλικος ηλικίας μικρότερης των 16 ετών⁶³. Παρότι οι προαναφερόμενες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα δεν εφαρμόζονται επισήμως, αναφέρεται ότι, στο Κολόμπο και σε άλλες περιοχές της χώρας⁶⁴ τα πρόσωπα που ανήκουν στην ομάδα LGBT αντιμετωπίζουν παρενοχλήσεις, εκβιασμούς για χρήματα, αιτήματα για σεξουαλικές χάρες και σωματική βία. Ιδιαίτερης σημασίας για τα πρόσωπα αυτής της ομάδας είναι ο κοινωνικός στιγματισμός και οι

βία, μπορεί να συνιστούν δίωξη, ιδιαίτερα όταν το κράτος αδυνατεί ή δεν έχει τη βούληση να παράσχει στους πολίτες αποτελεσματική προστασία. Για λεπτομέρειες, βλέπε *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη Δίωξη Λόγω Γένους στα Πλαίσια Ερμηνείας του Άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 7.5.2002, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3d36f1c64.html> και *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη Συμμετοχή σε Ιδιαίτερη Κοινωνική Ομάδα στα Πλαίσια του Άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 7.5.2002, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3d36f23f4.html>. Κατά την Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων, η παράλειψη του κράτους να επιδείξει την προσήκουσα επιμέλεια στην εξάλειψη της πρακτικής της βίας λόγω φύλου και στην τιμωρία των αυτουργών των σχετικών πράξεων αλλά και στην παροχή μέσων αποκατάστασης στα θύματα της βίας λόγω φύλου, όπως είναι ο βιασμός, η ενδο-οικογενειακή βία και η εμπορία, διευκολύνει και παρέχει τη δυνατότητα στους μη κρατικούς φορείς δίωξης να τελούν παρόμοιες πράξεις σε καθεστώς ατιμωρησίας, αφού η αδιαφορία ή η αδράνεια του κράτους αποτελεί μορφή ενθάρρυνσης και / ή *de facto* άδειας. Βλέπε, Επιτροπή του ΟΗΕ κατά των Βασανιστηρίων, *Γενικό Σχόλιο Νο. 2: Εφαρμογή του Άρθρου 2 της Σύμβασης από τα Συμβαλλόμενα Κράτη*, 24.1.2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/47ac78ce2.html>. Για λεπτομέρειες όσον αφορά στην αντιμετώπιση των γυναικών που είναι θύματα βίας ή των γυναικών που κινδυνεύουν εκ νέου να καταστούν θύματα βίας βλέπε τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Εφαρμογή του Άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων στα θύματα εμπορίας ανθρώπων ή στα πρόσωπα που κινδυνεύουν από την εμπορία ανθρώπων*, 7.4.2006, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/443679fa4.html>.

⁶² Βλέπε σε ελληνική απόδοση σε: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b2f4f6d2.html>

** Σημείωση της επιμελήτριας: Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender

⁶³ Άρθρα 365 και 365Α του Ποινικού Κώδικα της Σρι Λάνκα, Διάταξη Νο. 2 του 1883 όπως τροποποιήθηκε με τη Διάταξη Νο. 16 του 2006, 1 January 1885, <http://www.idpsrilanka.lk/html/Children/Domestic/1883%20No%20%20Penal%20code.pdf>. Το άρθρο 365Α, που εισήχθη στον Ποινικό Κώδικα με το Νόμο 22 του 1995 http://www.commonlii.org/lk/legis/num_act/pca22o1995213/, απαγορεύει τις άσεμνες πράξεις και σύμφωνα με την ερμηνεία που έχει υιοθετηθεί καλύπτει τις σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ γυναικών. Βλέπε, Human Rights Watch, *This Alien Legacy: The Origins of "Sodomy" Laws in British Colonialism*, December 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/494b5e4c2.html>.

⁶⁴ US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>.

διακρίσεις που υφίστανται⁶⁵. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε θέματα λεσβίων, ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων και τρανσέξουαλ δεν είναι πάντα καταγεγραμμένες στο σχετικό μητρώο που τηρεί η κυβέρνηση⁶⁶ και αναφέρεται ότι είναι συχνά στόχος αντιποίνων το προσωπικό και τα γραφεία τους⁶⁷.

Υπό το φως των περιστατικών διάκρισης και των πράξεων βίας που πλήττουν τις λεσβίες, τους ομοφυλόφιλους, τους αμφιφυλόφιλους και τους τρανσέξουαλ καθώς και της ποινικοποιημένης «ομοφυλοφιλικής συμπεριφοράς», η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι τα πρόσωπα που ανήκουν σε αυτήν την ομάδα μπορεί να κινδυνεύουν λόγω της συμμετοχής τους σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, δηλαδή λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού τους και / ή της φυλετικής τους ταυτότητας, αφού δεν συμμορφώνονται ή θεωρείται ότι δεν συμμορφώνονται με τα κρατούντα νομικά, θρησκευτικά και κοινωνικά πρότυπα⁶⁸. Εξάλλου, η ύπαρξη σημαντικών νομικών κυρώσεων για την «ομοφυλοφιλική συμπεριφορά» ενδέχεται να παρεμποδίζει την πρόσβαση στην προστασία του κράτους, ιδίως όταν αυτουργοί των διωκτικών πράξεων είναι μη κρατικά όργανα, όπως είναι μέλη της οικογένειας ή της κοινότητας⁶⁹.

---

⁶⁵ Τα μέλη της ομάδας LGBT αντιμετωπίζουν βίαιη μεταχείριση από τις οικογένειές τους, που μπορεί να εκδηλώνεται με τον αποκλεισμό από την οικογένεια, τον εξαναγκασμένο κατ' οίκον περιορισμό και την απαγόρευση κάθε επικοινωνίας με πρόσωπα που δεν ανήκουν στην οικογένειά τους. Βλέπε, International Gay and Lesbian Human Rights Commission, *Violence On the Basis of Sexual Orientation, Gender Identity and Gender Expression Against Non-Heteronormative Women in Asia (Sri Lanka excerpt)*, 26 February 2010, <http://ihrc.digitopia.net/binarydata/ATTACHMENT/file/000/000/386-1.pdf>. Βλέπε επίσης, Women's Support Group, <http://www.wsglanka.com/>, Human Rights Watch, *This Alien Legacy: The Origins of "Sodomy" Laws in British Colonialism*, December 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/494b5e4c2.html> και Immigration and Refugee Board of Canada, *Sri Lanka: Laws proscribing homosexual acts and whether they are applied in practice; the treatment of homosexuals by authorities, by society at large and by the Muslim community*, 17 January 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/47ce6d7d2d.html>.

⁶⁶ US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>.

⁶⁷ Αναφέρεται ότι εγκατέλειψε τη χώρα ο εκπρόσωπος της ομάδας υποστήριξης των LGBT λόγω των απειλών κατά της ζωής του. Βλέπε, Human Rights Watch, *This Alien Legacy: The Origins of "Sodomy" Laws in British Colonialism*, December 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/494b5e4c2.html>. Βλέπε επίσης, GayTimes, *Sri Lanka*, 27 February 2007, <http://www.gaytimes.co.uk/gt/listings.asp?CID=884&action=ShowCountry>.

⁶⁸ Βλέπε, ειδικότερα, τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τα αιτήματα ασύλου που στηρίζονται στο σεξουαλικό προσανατολισμό και στην ταυτότητα του γένους*, 21.11.2008, σε: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48abd5660.html> και τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη Συμμετοχή σε Ιδιαίτερη Κοινωνική Ομάδα στο πλαίσιο του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 7.5.2002, σε: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3d36f23f4.html>.

⁶⁹ Πολύ συχνά δεν καταγγέλλονται τα εγκλήματα που στρέφονται κατά των προσώπων που ανήκουν στην ομάδα LGBT. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html> και International Gay and Lesbian Human Rights Commission, *Violence On the Basis of Sexual Orientation, Gender Identity and Gender Expression Against Non-Heteronormative Women in Asia (Sri Lanka excerpt)*, 26 February 2010, <http://ihrc.digitopia.net/binarydata/ATTACHMENT/file/000/000/386-1.pdf>. Ακόμη και στην περίπτωση που δεν εφαρμόζονται οι νομικές διατάξεις που ποινικοποιούν την «ομοφυλοφιλική συμπεριφορά», το διάχυτο και γενικευμένο κλίμα της ομοφοβίας, όπως τεκμηριώνεται από την κακομεταχείριση και τα περιστατικά βίας που στρέφονται κατά των μελών της ομάδας LGBT, τις κοινωνικές αντιλήψεις κλπ, μπορεί να αποτελεί επαρκή ένδειξη για τους κινδύνους

B. Δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής ή εγχώρια προστασία

Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες που εξέδωσε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στις 23.7.2003 για τη Δυνατότητα Εγκατάστασης σε Άλλη Περιοχή της Χώρας Καταγωγής στο πλαίσιο του Άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων παρέχουν λεπτομερές πλαίσιο για την αξιολόγηση της δυνατότητας εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής ή εγχώριας προστασίας⁷⁰.

Η αξιολόγηση της διαθεσιμότητας της δυνατότητας εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής απαιτεί ανάλυση δύο επιπέδων που αφορά ειδικότερα στην (i) **καταλληλότητα** και (ii) στον **εύλογο χαρακτήρα** της απαίτησης για μετεγκατάσταση. Προκειμένου να καθοριστεί εάν είναι πραγματικά εφικτή η δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής απαιτείται διαχρονική αξιολόγηση των ειδικότερων στοιχείων των εξατομικευμένα εξεταζόμενων αιτήσεων ασύλου, κατά την οποία ερευνώνται όχι μόνον οι περιστάσεις που αποτέλεσαν τη βάση της δίωξης που φοβάται ο αιτών άσυλο και αυτές που τον ανάγκασαν να αναχωρήσει από την αρχική περιοχή διαμονής αλλά επίσης εάν η προτεινόμενη για εγκατάσταση περιοχή πληροί τις προϋποθέσεις για βιώσιμη στο μέλλον λύση προστασίας. Επιβάλλεται επίσης η αξιολόγηση των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντα άσυλο και των συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή μετεγκατάστασης⁷¹.

Κατά την αξιολόγηση του εύλογου χαρακτήρα της δυνατότητας της εγχώριας προστασίας στο βόρειο και στο ανατολικό τμήμα της Σρι Λάνκα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία: η έλλειψη βασικών υποδομών και η ανεπάρκεια των βασικών υπηρεσιών, όπως είναι η ύδρευση, η αποχέτευση, η υγειονομική περίθαλψη και η εκπαίδευση⁷², η ύπαρξη ναρκοπεδίων και εγκαταλελειμμένων μη χρησιμοποιηθέντων πυρομαχικών⁷³ καθώς και η διατήρηση οικονομι-

---

που αντιμετωπίζουν στη Σρι Λάνκα. Βλέπε τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τα αιτήματα ασύλου που στηρίζονται στο σεξουαλικό προσανατολισμό και στην ταυτότητα του γένους, παράγραφοι 21-22, 21.11.2008, σε: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48abd5660.html>.

⁷⁰ Βλέπε σε: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f2791a44.html>.

⁷¹ Βλέπε Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη Δυνατότητα Εγκατάστασης σε άλλη Περιοχή της Χώρας Καταγωγής στο πλαίσιο του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 23.7.2003, παράγραφοι 7 και 8, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f2791a44.html>

⁷² Οι περισσότερες από τις βασικές υποδομές καταστράφηκαν κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων και είναι αναγκαία η αποκατάσταση των βασικών υπηρεσιών. Βλέπε, Asian Development Bank, *Rapid Reconstruction, Inclusive Growth, Key to Sri Lanka's Post-War Development - ADB President*, 28 May 2010, <http://www.adb.org/Media/Articles/2010/13248-sri-lankan-reconstructions/>. Βλέπε, επίσης, UNHCR, *Q&A: Northern Sri Lanka emerges from conflict but challenges remain*, 7 April 2010, <http://www.unhcr.org/4bbc9b9b9.html>

⁷³ Δέκα περιοχές της βόρειας και ανατολικής Σρι Λάνκα έχουν μολυνθεί από τα ναρκοπέδια και τα αχρησιμοποίητα πυρομαχικά. Πρόκειται για τις περιοχές Ampara, Anuradhapura, Batticaloa, Jaffna, Kilinochchi, Mannar, Mullaitivu, Polonnaruwa, Trincomalee, και Vanuniya. Βλέπε, UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, *Human-*

κών περιορισμών και περιορισμών ασφαλείας, όπως είναι η λειτουργία Ειδικών Οικονομικών Ζωνών και Ζωνών Υψηλής Ασφάλειας⁷⁴, που εμποδίζουν την πρόσβαση των πολιτών σε τοποθεσίες που χρησιμοποιούνται για τη γεωργία, την αλιεία και τη βοσκή και για άλλες δραστηριότητες που εξασφαλίζουν τα προς το ζην⁷⁵.

Όσον αφορά στην εγχώρια προστασία, πρέπει να συνεκτιμάται ότι στο Κολόμπο οι νεαροί άνδρες Ταμίλ που κατάγονται από τις βόρειες και ανατολικές περιοχές της χώρας μπορεί να αντιμετωπίζουν αυστηρότερους ελέγχους ασφαλείας στο πλαίσιο της διαδικασίας αστυνομικής καταγραφής⁷⁶ και, σε κάποιες περιπτώσεις, άρνηση χορήγησης άδειας διαμονής⁷⁷.

Γ. Αποκλεισμός από το καθεστώς της διεθνούς προστασίας

Λαμβάνοντας υπόψη τον 26ετή εμφύλιο πόλεμο που μαινόταν στη Σρι Λάνκα, καθώς και τις σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαί-

---

itarian Portal – Sri Lanka, accessed on 28 May 2010, http://www.humanitarianinfo.org/srilanka_hpsl/Mine_Action.aspx#reports. Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων του Προγράμματος για την Ανάπτυξη του ΟΗΕ για τη δράση κατά των ναρκών, την 1.5.2010 είχαν μολυνθεί από τα ναρκοπεδία και τα μη εκραγέντα πυρομαχικά 482 τετραγωνικά χιλιόμετρα της χώρας για τον καθαρισμό των οποίων εκτιμάται ότι απαιτούνται είκοσι έτη. Βλέπε, IRIN, *Sri Lanka: De-mining efforts face funding shortfall*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c04c1931d.html>. Σύμφωνα με την κυβέρνηση, περίπου 1000 μονάδες αποναρκοθέτησης έχουν καθαρίσει περίπου 200 τετραγωνικά χιλιόμετρα στις περιοχές Jaffna, Killinochchi, Mullaitivu και Mannar. Η διαδικασία αποναρκοθέτησης έχει ολοκληρωθεί στο μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής Killinochchi. Βλέπε, Lankarunath, *Army expedites de-mining process in North*, 2 March 2010, http://www.lankarunath.lk/index.php?option=com_content&view=article&catid=48:security&id=6094:army-expedites-de-mining-process-in-north&Itemid=72

⁷⁴ Οι επίσημες Ζώνες Υψηλής Ασφάλειας ιδρύθηκαν με νόμο και αναγνωρίζονται επισήμως. Αντίθετα, οι ανεπίσημες Ζώνες Υψηλής Ασφάλειας έχουν δημιουργηθεί χωρίς νομική βάση και δεν αναγνωρίζεται επισήμως η ύπαρξή τους. Κατά το χρόνο της σύνταξης της παρούσας έκθεσης, δεν υπήρχαν πληροφορίες για την περίπτωση και το χρόνο διάλυσης των Ζωνών Υψηλής Ασφάλειας. Βλέπε, Centre for Policy Alternatives, *Land in the Eastern Province: Politics, Policy and Conflict*, 13 May 2010, <http://www.cpalanka.org/file.download.php?fileName=attach/722/Land in the Eastern Province- Politics, Policy and Conflict.pdf>. Μετά τις κοινοβουλευτικές εκλογές του Απριλίου 2010, η τοπική κυβέρνηση στη Jaffna υποσχέθηκε να καταργήσει προοδευτικά τις Ζώνες Υψηλής Ασφάλειας. Βλέπε, AsiaNews, *Government promises to remove the High Security Zone. Hopes for Tamil refugees*, 13 April 2010, <http://www.asianews.it/news-en/Government-promises-to-remove-the-High-Security-Zone.-Hopes-for-Tamil-refugees-18130.html>. Μόνο στο βόρειο τμήμα της χερσονήσου της Jaffna ιδρύθηκαν από τη δεκαετία του 1990 15 Ζώνες Υψηλής Ασφάλειας που καταλαμβάνουν έκταση 160 τετραγωνικών χιλιομέτρων, δηλαδή ποσοστό 18% της συνολικής έκτασης της χερσονήσου. Βλέπε, Sujeewa Amaranath, *Sri Lanka: Permanent military occupation of the North and East*, 23 March 2010, <http://www.wsws.org/articles/2010/mar2010/sril-m23.shtml>.

⁷⁵ Ωστόσο, κάποιους μήνες μετά το τέλος των ενόπλων συγκρούσεων, η κυβέρνηση κατάργησε αρκετούς από τους περιορισμούς που έπλητταν τη δυνατότητα των πολιτών να εξοικονομούν τα προς το ζην. Για παράδειγμα, ήρε την απαγόρευση αλιείας στην ανατολική ακτή της χώρας και κατάργησε την απαγόρευση αλιείας τις νυκτερινές ώρες. Βλέπε, Daily Mirror, *Fishing restrictions lifted in the East*, 15 June 2009, http://archives.dailymirror.lk/DM_BLOG/Sec-tions/frmNewsDetailView.aspx?ARTID=51816.

⁷⁶ Αναφέρεται ότι οι πολίτες που επιθυμούν να μετακομίσουν στο Κολόμπο υποχρεούνται να καταγραφούν στο αστυνομικό τμήμα του τόπου διαμονής τους. Κατά κανόνα για την καταγραφή απαιτείται εθνικό δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο και πληροφορίες για την διάρκεια και στο σκοπό της παραμονής. UK Home Office, *Report of Information Gathering Visit to Colombo, Sri Lanka 23-29 August 2009*, August 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ae066de2.html>.

⁷⁷ US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>.

ου, κατά την εξατομικευμένη εξέταση των αιτημάτων ασύλου πολιτών της Σρι Λάνκα ενδέχεται να ανακλύψουν περιπτώσεις αποκλεισμού από τη διεθνή προστασία δυνάμει του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951. Η εξέταση των αιτημάτων ασύλου υπό το φως των ρητρών αποκλεισμού μπορεί να επιβάλλεται όταν προβάλλονται ισχυρισμοί που υποδηλώνουν ότι ο ενδιαφερόμενος συμμετείχε ή είχε εμπλακεί στην τέλεση αξιόποινων πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης για το Καθεστώς των Προσφύγων. Λαμβάνοντας υπόψη τις ενδεχόμενες σοβαρές συνέπειες του αποκλεισμού από το διεθνές καθεστώς της διεθνούς προστασίας, οι ρήτρες αποκλεισμού πρέπει να εφαρμόζονται σε πλαίσιο ολοκληρωμένης αξιολόγησης των περιστάσεων της κρινόμενης υπόθεσης⁷⁸.

Στο πλαίσιο της Σρι Λάνκα, η περίπτωση του αποκλεισμού μπορεί να ανακλύψει στις περιπτώσεις των αιτούντων άσυλο με συγκεκριμένο προσωπικό υπόβαθρο και χαρακτηριστικά, και ιδίως όσων συμμετείχαν σε ένοπλες συγκρούσεις. Ενδελεχή εξέταση απαιτούν οι ακόλουθες κατηγορίες αιτούντων άσυλο: (i) πρώην μέλη του Απελευθερωτικού Μετώπου των Τίγρων Ταμίλ της Σρι Λάνκα (LTTE)⁷⁹, (ii) πρώην και νυν μέλη των Ενόπλων Δυνάμεων της Σρι Λάνκα (SLA)⁸⁰ κα-

⁷⁸ Για λεπτομερειακές οδηγίες για την ερμηνεία και την εφαρμογή του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 βλέπε, Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Εφαρμογή των Ρητρών Αποκλεισμού: άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 4.9.2003, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f5857684.html> και Η Εφαρμογή των Ρητρών Αποκλεισμού: Άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 4.9.2003, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f5857d24.html>.

⁷⁹ Δεδομένου του διακριτού και ουσιαστικού ρόλου που διαδραμάτισαν οι γυναίκες στους κόλπους της οργάνωσης LTTE, ζητήματα αποκλεισμού μπορεί να αφορούν τόσο άντρες όσο και γυναίκες που συμμετείχαν στη δράση της. Στις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται ότι τέλεσε η οργάνωση συγκαταλέγονται οι δολοφονίες, ο τραυματισμός και η έκθεση των αμάχων σε κίνδυνο, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης να εγκαταλείψουν τις περιοχές όπου μαίνονταν οι ένοπλες συγκρούσεις, προκειμένου να τους χρησιμοποιήσουν ως «ανθρώπινες ασπίδες» προστασίας από τις επιθέσεις των ενόπλων δυνάμεων της Σρι Λάνκα, τα βασανιστήρια, οι αυθαίρετες συλλήψεις και κρατήσεις και η αναγκαστική στρατολόγηση, συμπεριλαμβανομένης της στρατολόγησης παιδιών – στρατιωτών. Βλέπε, για παράδειγμα, International Crisis Group, *War Crimes in Sri Lanka*, 17 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf13c072.html>, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html> και Coalition to Stop the Use of Child Soldiers, *Sri Lanka - Issues Concerning Protection of Children Post Armed Conflict*, July 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a77f93e2.html>. Αναφέρεται επίσης, ότι, η οργάνωση LTTE στοχοποίησε αμάχους και εξαπέλυσε αδιακρίτως επιθέσεις σε εδάφη που βρίσκονταν εκτός των περιοχών των ενόπλων συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιθέσεων αυτοκτονίας και μιας αεροπορικής επιδρομής στην πρωτεύουσα της χώρας Κολόμπο. Βλέπε, για παράδειγμα, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Sri Lanka*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a7ffb.html>.

⁸⁰ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε, για παράδειγμα, International Crisis Group, *War Crimes in Sri Lanka*, 17 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf13c072.html>, Human Rights Watch, *Sri Lanka: Repeated Shelling of Hospitals Evidence of War Crimes*, 8 May 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a07ccfb7.html>, και Human Rights Watch, *War on the Displaced. Sri Lankan Army and LTTE Abuses against Civilians in the Vanni*, 19 February 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/499e71c32.html>. Για τις αναγκαστικές εξαφανίσεις, τις απαγωγές και τις εξωδικαστικές/συνοπτικές εκτελέσεις, βλέπε, για παράδειγμα, Human Rights Watch, *Sri Lanka: New Evidence of Wartime Abuses*, 20 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfb787ac.html>, Human Rights Watch, *Uncovering Sri Lanka's war crimes*, 22 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b5daf841e.html>, Human Rights Watch, *Recurring Nightmare: State Responsibility for "Disappearances" and Abductions in Sri Lanka*, 6 March 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/47d0fab62.html>, και International Crisis Group, *Sri Lanka's Return to War: Limiting the Damage*, 20 February 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/47bc2e5c2.html>.

θώς και άλλων δυνάμεων ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της Ειδικής Ομάδας Κρούσης⁸¹, (iii) μέλη του TMVP, συμπεριλαμβανομένου του αποσχισθέντος τμήματος υπό την ηγεσία του Karuna⁸², (iv) μέλη του EPDP⁸³ και (v) μέλη του PLOTE, καθώς και άλλων αντάρτικων και παραστρατιωτικών ομάδων⁸⁴.

Στο πλαίσιο της Σρι Λάνκα, ιδιαίτερη σημασία έχει ο ενδεχόμενος αποκλεισμός δυνάμει του άρθρου 1 ΣΤ (α) της Σύμβασης του 1951 που ορίζει για τα εγκλήματα πολέμου⁸⁵. Οι πράξεις που αναφέρεται ότι τέλεσαν τα εμπόλεμα μέρη των ενόπλων συγκρούσεων που μαινόταν στη Σρι Λάνκα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, απαγωγές και εξαφανίσεις, αδιάκριτες επιθέσεις κατά

⁸¹ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε, Coalition to Stop the Use of Child Soldiers, *Sri Lanka - Issues Concerning Protection of Children Post Armed Conflict*, July 2009, p. 8, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a77f93e2.html>.

⁸² Το κόμμα TMVP, του οποίου ηγείτο στο παρελθόν ο Vinayagamoorthy Muralitharan (γνωστός επίσης ως Karuna), ανασυστάθηκε και πλέον υπάγεται στον έλεγχο ενός πρώην στελέχους της οργάνωσης LTTE, του Sivanesanathurai Chandrakanthan (που είναι επίσης γνωστός ως Pillayan). Έχουν ευρέως τεκμηριωθεί οι κατηγορίες για τη συμμετοχή του κόμματος TMVP σε απαγωγές, στρατολόγηση παιδιών, ληστείες και καταστολή των αντιφρονούντων. Βλέπε για παράδειγμα, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Sri Lanka*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e52bbc.html>, Suda Ramachandran, *Sri Lanka's end game brings new woes*, Asia Times, 7 February 2009, http://www.atimes.com/atimes/South_Asia/KB07Df02.html, Human Rights Watch, *Sri Lanka Human Rights Situation deteriorating in the East*, 24 November 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/492fedafc.html>, Βλέπε επίσης International Crisis Group, *Sri Lanka's Return to War: Limiting the Damage*, 20 February 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/47bc2e5c2.html>.

⁸³ Οι κατηγορίες που βαρύνουν το κόμμα EPDP, παράλληλα με το κόμμα TMVP, αφορούν στην δολοφονία και στις απαγωγές Ταμίλ και πολιτικών αντιπάλων, ειδικά τα τελευταία πέντε χρόνια. Βλέπε, για παράδειγμα, Freedom House, *Countries at the Crossroads 2010 - Sri Lanka*, 7 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be3c8db0.html> και Free Media Movement, *Independent media in Jaffna threatened by armed cadre of EPDP*, 29 October 2008, <http://freemediasrilanka.wordpress.com/2008/10/29/independent-media-in-jaffnathreatened-by-armed-cadre-of-epdp/>. Ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες συνδέουν το κόμμα EPDP με την αναγκαστική στρατολόγηση παιδιών από στρατόπεδα κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Βλέπε, Coalition to Stop the Use of Child Soldiers, *Sri Lanka - Issues Concerning Protection of Children Post Armed Conflict*, July 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a77f93e2.html>.

⁸⁴ Το πολιτικό κόμμα PLOTE, με πολλά από τα στελέχη του να εργάζονται σε παρα-στρατιωτικές δυνάμεις, θεωρείται ότι έχει αναμειχθεί σε σημαντικό αριθμό απαγωγών, εξαφανίσεων, δολοφονιών, εκβιασμών και αναγκαστικών στρατολογήσεων που διαπράχθηκαν στη Σρι Λάνκα. Βλέπε, για παράδειγμα, UN Security Council, *Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Sri Lanka*, S/2009/325, 25 June 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a5316c22.html>, Human Rights Watch, *Universal Periodic Review of Sri Lanka - Submission to the Human Rights Council*, 4 May 2008, <http://www.hrw.org/en/news/2008/05/04/universal-periodic-review-sri-lanka>, και Amnesty International, *Sri Lanka: Government must investigate paramilitary group violations*, 4 July 2001, <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA37/010/2001>.

⁸⁵ Εγκλήματα πολέμου είναι σοβαρές παραβιάσεις του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου, που διαπράττονται στο πλαίσιο ένοπλων συρράξεων. Ωστόσο, μόλις στα μέσα της δεκαετίας του 1990 θεσμοθετήθηκε η ποινική ευθύνη για παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στο πλαίσιο μη διεθνών ενόπλων συρράξεων με το Κοινό Άρθρο 3 των Συμβάσεων της Γενεύης του 1949, το Πρόσθετο Πρωτόκολλο (II) και το διεθνές εθιμικό δίκαιο. Το 1995, το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την Πρώην Γιουγκοσλαβία αποφάσισε ότι οι παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που αφορούν σε μη διεθνείς ένοπλες συρράξεις μπορεί να επισύρουν ποινική ευθύνη δυνάμει του διεθνούς εθιμικού δικαίου, βλέπε *Prosecutor v. Dusko Tadic aka "Dule", Decision on the Defense Motion for Interlocutory Appeal on Jurisdiction*, IT-94-1, 2 October 1995, para. 134, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/47fdfb520.html>. Επομένως, μπορούν να θεωρηθούν «εγκλήματα πολέμου» κατά την έννοια του άρθρου 1 ΣΤ (α) της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων μόνον οι παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που διαπράχθηκαν μετά το 1995. Οι παραβιάσεις των διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που διαπράχθηκαν από τα εμπόλεμα μέρη των συγκρούσεων της Σρι Λάνκα πριν το 1995 πρέπει να αξιολογηθούν στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής άλλων διατάξεων του άρθρου 1 ΣΤ, κυρίως ως σοβαρά μη πολιτικά εγκλήματα κατά την έννοια του άρθρου 1 ΣΤ (β) ή ως εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας κατά την έννοια του άρθρου 1 ΣΤ (α).

αμάχων, χρήση αμάχων ως ασπίδων, περιορισμούς της ελευθερίας κυκλοφορίας, αναγκαστική εκτόπιση, βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης, συμπεριλαμβανομένων του βιασμού, της εκτέλεσης των αιχμαλώτων πολέμου, των εξωδικαστικών εκτελέσεων και της αναγκαστικής στρατολόγησης ή / και εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της στρατολόγησης παιδιών⁸⁶.

Αναφέρεται ότι οι οργανώσεις LTTE και TMVP, καθώς και άλλες ένοπλες ομάδες, ενεπλάκησαν σε διάφορες εγκληματικές δραστηριότητες, όπως είναι η εκβίαση, η παράνομη φορολογία, η πορνεία και η εμπορία ανθρώπων και το λαθρεμπόριο όπλων και άλλων απαγορευμένων ειδών. Τα εγκλήματα αυτά, εφόσον σχετίζονται με τον εμφύλιο πόλεμο που μαινόταν στη χώρα, διαπράχθηκαν μετά τα μέσα της δεκαετίας του 1990 και χαρακτηρίζονται από βία, εξαναγκασμό ή εκφοβισμό αμάχων, ενδέχεται να συνιστούν εγκλήματα πολέμου δυνάμει του ισχύοντος διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Όταν οι πράξεις αυτές δεν συνιστούν εγκλήματα πολέμου, πρέπει να εξακριβωθεί αν αποτελούν σοβαρά μη πολιτικά εγκλήματα σύμφωνα με το άρθρο 1ΣΤ (β) της Σύμβασης του 1951.

Για να δικαιολογείται ο αποκλεισμός από τη διεθνή προστασία, πρέπει να αποδειχθεί η προσωπική ευθύνη του ενδιαφερόμενου στην τέλεση του εγκλήματος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951. Προσωπική ευθύνη φέρει ο ενδιαφερόμενος που διέπραξε ή συμμετείχε στην τέλεση της εγκληματικής πράξης ή που τη διέταξε ως προϊστάμενος, προκειμένου για πρόσωπα που κατείχαν θέσεις εξουσίας. Εν προκειμένω ισχύουν τυχόν ενστάσεις που επικαλείται ο ενδιαφερόμενος καθώς και η αρχή της αναλογικότητας. Ως εκ τούτου, μόνη η συμμετοχή στο Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ της Σρι Λάνκα δεν επαρκεί για τον αποκλεισμό από την προστασία του καθεστώτος του πρόσφυγα, ιδίως υπό το πρίσμα των τεκμηριωμένων πρακτικών αναγκαστικής στρατολόγησης, ιδιαίτερα των παιδιών. Είναι απαραίτητο να διερευνηθεί η προσωπική συμμετοχή του ενδιαφερόμενου σε πράξεις βίας ή σε άλλες πράξεις που επισύρουν τον αποκλεισμό ή η συνειδητοποιημένη ουσιαστική συμβολή του στην τέλεσή τους. Για να αποκλειστεί ο ενδιαφερόμενος από το πεδίο εφαρμογής των ρητρών

---

⁸⁶ Τόσο η οργάνωση LTTE όσο και η οργάνωση TMVP εφάρμοσαν κατ' επανάληψη τις πρακτικές της στρατολόγησης και της χρησιμοποίησης παιδιών στις εχθροπραξίες. Η διάταξη του [άρθρου 8, παράγραφος 3\) εδάφιο vii\) του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου](#) ορίζει ότι είναι έγκλημα πολέμου η στρατολόγηση και η χρησιμοποίηση παιδιών ηλικίας κάτω των 15 στις εχθροπραξίες. Στο μέτρο που ένοπλες ομάδες, όπως οι LTTE και TMVP δεν νομιμοποιούνται να στρατολογούν οποιοδήποτε πρόσωπο για στρατιωτική υπηρεσία, η αναγκαστική στρατολόγηση οιασδήποτε προσώπου αποτελεί απάνθρωπη μεταχείριση των αμάχων, κατά τα οριζόμενα στο Κοινό [Άρθρο 3 των Τεσσάρων Συμβάσεων της Γενεύης του 1949](#) και στο [άρθρο 4 του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου II](#) (που επιβάλλει την ανθρωπιστική μεταχείριση όλων των προσώπων που δεν συμμετέχουν ενεργά στις εχθροπραξίες). Ωστόσο, κατά το Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, δεν είναι έγκλημα πολέμου η στρατολόγηση εθελοντών ηλικίας μεταξύ 15 και 18 ετών (άρθρο 8, παράγραφος ε) εδάφιο vii) του Καταστατικού).

αποκλεισμού, θα πρέπει να αποδειχθεί πέραν πάσης αμφιβολίας ότι δεν ενεπλάκη ούτε συμμετείχε σε πράξη που επισύρει τον αποκλεισμό.

Αυτοτελής βάση για τον αποκλεισμό από τη διεθνή προστασία συνιστούν οι τακτικές εισφορές μεγάλων χρηματικών ποσών, με τη γνώση ότι πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για τη διάπραξη σοβαρών εγκλημάτων⁸⁷.

Το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ της Σρι Λάνκα (LTTE) έχει χαρακτηριστεί από ορισμένες χώρες και περιφερειακές ομάδες «τρομοκρατική οργάνωση». Κατ' εξαίρεση, μπορεί να τεκμαίρεται προσωπική ευθύνη όσων σχετίζονται ή συνδέονται με «τρομοκρατικές οργανώσεις ή ομάδες» όταν: (i) η συμμετοχή των ενδιαφερομένων σε αυτές είναι εθελοντική, και (ii) όταν τα μέλη αυτών των ομάδων αξιόπιστα και εύλογα θεωρείται ότι συμμετείχαν σε προσωπική βάση και με τρόπον ουσιαστικό στην τέλεση πράξεων που επισύρουν τον αποκλεισμό⁸⁸. Υπό το φως των τεκμηριωμένων βίαιων πρακτικών στρατολόγησης που εφάρμοσε το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ της Σρι Λάνκα και των δραστηριοτήτων ευρέως φάσματος στις οποίες είναι γνωστό ότι ενεπλάκησαν οι άμαχοι παρέχοντας υπηρεσίες στις ελεγχόμενες από το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ της Σρι Λάνκα περιοχές, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες θεωρεί ότι δεν είναι σκόπιμο να συνάγεται ότι συμμετείχαν ουσιαστικά και σε εξατομικευμένη βάση σε πράξεις που επισύρουν τον αποκλεισμό όλα τα (πρώην) στελέχη του Απελευθερωτικού Μετώπου των Τίγρεων Ταμίλ της Σρι Λάνκα⁸⁹. Εντούτοις, συνεκτιμώντας τη φύση και τη συχνότητα των βίαιων εγκλημάτων που διέπραξε το Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ της Σρι Λάνκα, μπορεί να εφαρμόζεται το τεκμήριο της προσωπικής ευθύνης σε όσους κατείχαν ανώτερες θέσεις εξουσίας στην οργάνωση⁹⁰.

---

⁸⁷ Βλέπε, το έγγραφο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Εφαρμογή των Ρητρών Αποκλεισμού: Άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 4.9.2003, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f5857d24.html> (παράγραφο 81). Βλέπε επίσης, την παρέμβαση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου του Ηνωμένου Βασιλείου στην υπόθεση *JS (Sri Lanka) v. Secretary of State for Home Department - UNHCR letter to the parties*, 8 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b6a94c92.html>.

⁸⁸ Βλέπε, Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Εφαρμογή των Ρητρών Αποκλεισμού: άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 4.9.2003, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f5857684.html> (παραγράφους 19 και 26) και Η Εφαρμογή των Ρητρών Αποκλεισμού: Άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 4.9.2003, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f5857d24.html> (παραγράφους 62, 106 και 109) και τις Θέσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Εφαρμογή του Άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, Ιούλιος 2009, σελίδες 30 έως 32 της ελληνικής έκδοσης του εγγράφου, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a5de2992.html>.

⁸⁹ Βλέπε επίσης, UK Supreme Court judgment in *R (on the application of JS) (Sri Lanka) v. Secretary of State for the Home Department*, [2010] UKSC 15, 17 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ba0d8fd2.html>

⁹⁰ Ενδεικτικά, πρόκειται για πρόσωπα που κατέχουν διευθυντικές θέσεις, ανεξάρτητα από τον επίσημο βαθμό τους, για πρόσωπα που διευθύνουν στρατιωτικές δραστηριότητες και για πρόσωπα που απασχολούνται στην εκπαίδευση / κατάρτιση ή στη στρατολόγηση, συμπεριλαμβανομένης της αναγκαστικής στρατολόγησης.

IV. Συμπέρασμα

Κατά το χρόνο της σύνταξης του παρόντος εγγράφου συνεχίζει να εξελίσσεται η σημαντικά βελτιωμένη κατάσταση που επικρατεί στη Σρι Λάνκα. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συστήνει την εξατομικευμένη εξέταση όλων των αιτημάτων ασύλου των πολιτών της Σρι Λάνκα, στο πλαίσιο δίκαιων και αποτελεσματικών διαδικασιών καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα λαμβάνοντας υπόψη τις επικαιροποιημένες και σχετικές πληροφορίες που αφορούν στη χώρα προέλευσης των ενδιαφερομένων. Εφιστάται ιδιαιτέρως η προσοχή στα χαρακτηριστικά των αιτούντων άσυλο που σκιαγραφούνται στο παρόν έγγραφο.